

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-hizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A csendőrlegénység nevelése.

Irta: *Argus.*

A világ teremtetésekor — a Szentírás szavai szerint — mondá az Ur: legyen világosság! És lőn világosság.

Hogy ez így történt-e vagy nem, hadd vitatkozzanak rajta az egyházi és világi tudósok. Én nem erről a világosságról, hanem a tudás világosságáról akarok beszélni. Arról a világosságról, a mely mindent, vagy legalább is sok mindent megismertet azzal, a ki fáradságot nem kímélve, azt elsajátítja. Azonban ennek is csak arról a részéről, a mely minket, csendőröket érdekel s a mire nekünk okvetlen szükségünk van.

Csak azok a nemzetek lehetnek nagygyá és erőssé s csak azok állhatnak meg rendületlenül a világ folyton váltakozó forgatagában, a melyek a tudományos képesítés terén folyton magasabb és magasabb fokra emelkednek. Ezt magyarázni s egyes nemzeteknek a tudományos képesítés által való fokozatos fejlődésére és emelkedésére, viszont az ezzel nem foglalkozók hátramaradottságára rámutatni felesleges. Nyitott könyv ez az emberiség előtt, csak tudni kell benne olvasni.

S bár a természetben a kelet hozza meg a világosságot és a nyugat a sötétséget, a nemzetek fejlődésében ez éppen ellenkező módon történt.

A franczia, az angol, a német s a még csak alig 600 éves amerikai nemzet, a tudomány és művelődés minden ágazatában előre törvén, kiküzdötték maguknak a „művelt nyugot” elnevezést; a kelet népei azonban — habár egyes már évezredes felfedezéseket és tanulmányokat tőlük elvitatni nem lehet — az ujjbkkori haladástól, legnagyobb részben majdnem teljesen elzárkózván, ma is a „barbár kelet” elnevezés alatt ismeretesek.

De talán nincs is kelet, sem nyugat. Hiszen a föld forog s a ki egyik pillanatban nyugatinak nevezheti magát, a másik pillanatban már keleten van, ezen az örökké és feltartóztatlanul rohanó földtekén.

A tudomány szempontjából így tulajdonképpen teljesen mindegy, nyugaton-e vagy keleten láttuk meg a napvilágot. A fő az: érdeklődünk-e és mily mérvben, az általános műveltséghez tartozó, de különösen a hivatá-

sunkkal összefüggésben álló tudnivalók iránt és megvan-e bennünk a kellő szorgalom és erős akarat azok elsajátítására.

Tudja az Isten, mi volt az oka, vagy talán más nemzeteknél is úgy volt az kezdetben, de mi nagyon nehezen barátkoztunk meg a tudománnyal való foglalkozással. Hiszen még alig számíthatunk egy évszázadot, a mióta a tudományos képesítésre való hajlandóság és törekvés a nép minden rétegében általánossá kezdett válni. És bizony eleinte, jó hosszú ideig, csak csigaléptekkel haladtunk előre ebbeli törekvésünkben is, mert igen nehéz volt elhiteni sokakkal, hogy tudományos, számító ésszel mégis többre lehet vinni, mint a nyers erővel.

Idők multával azonban mindig többen és többen szegődtek közülünk a tudomány szolgálatába. S ba imitt-amott észlelhetők is még a maradiság nyomai, már meg van törve a jég s a legalsóbb néposztálybeliek is kezdenek kibontakozni a tudatlanság sötétségéből s a jóideig csak derengő szürkületet a mindig jobban-jobban fényesedő s a szemnek és elmének egyaránt jóleső világosság: a tudás világossága váltja fel. Szóval: nemsokára ott állunk, hogy a művelt nyugat nemzeteivel ezen a téren is megálljuk a versenyt.

Hogy azonban ezt elérhessük, nem szabad csüggednünk egy pillanatra sem, hanem szakadatlan kitartással törekednünk kell előre s folyton csak előre. A mit mulasztottunk a multban, akár a saját hibánkból, akár tőlünk független okokból, igyekezzünk azt helyreépíteni a jelenben.

S az ebbeli törekvés legjobban ránk fér, miránk csendőrökre. Sőt kettős kötelesség kell hogy sarkaljon bennünket a tudás elsajátítása iránti törekvésünkben.

A polgári és katonai kötelesség.

Tudvalevő dolog, hogy a csendőrségi testület az iparos és a földmives munkásosztályból, tebát az iskolailag kevésbé képesített néposztályból egészíti ki legénysége létszámának zömét.

Az is közismert tény, hogy a mai csendőrlegényeég iskoláskori idejében, különösen az ország középpontjától távoleső kisebb községekben, még nem állott oly fokon az iskolai oktatás, mint ma. Az iskolázataei kötelezettség se volt olyan általános, mint manapság.

Villamos és gőzérőre berendezett gyár títólról nem képes olcsón áram és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszertész-jeje. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszert, húr, stb., míg **Reményi** legjobbb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve köldék Budapestről, Király-u. 58. Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részét e nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék körendő.

Vagy, ha volt is, legtöbb helyen nem törődött vele senki; a szülők kenyekedvére volt bízva, iskoláztatja-e a gyermekét rendesen és a törvényeszerű ideig vagy sem.

Ilyen körülmények között senkise csodálkozhatik rajta, hogy a szegényebb néposztályból kikerült mostani csendőrlegénység egy része, gyerekkorában csak alig sajátította el a betűvetés tudományát. Az iskolából való kikerülés után pedig, vagy nem volt tovább tanulni való ideje és kedve, vagy nem volt, a ki serkentse, buzdítsa rá, tehát elfelejtette azt is, a mit tanult. Ennélfogva a csendőrséghez való kerülésekor — ugyszólván — a kezdet kezdetén van a összes tudása csak a többnyire nem éppen kellemes élettapasztalatokban merül ki.

Ez azonban nem helyre pótolhatatlan biba. Csendőrnek nem született senki, éppen úgy, mint iparosnak vagy tudósnak. S a mint a különféle mesterségeket megtanulhatja az ember, ha éppen azt a célt tűzte maga elé, éppen úgy megtanulhatja és elsajátíthatja a csendőri tudnivalókat is. Igazi, jó csendőrnek lenni éppen olyan sok türelmet, kitartást és soha nem szűnő tanulást igényel, mint bármi más pályára készülni. A mit tehát akár mód és alkalom bányában, akár nemtörődömségből elmulasztottunk a multban megszerzeni, megtanulni, ha erre a pályára léptünk, utána pótolhatjuk, mert módunkban is áll, a kellő alkalom se hiányzik és kötelességünk is.

Lássuk tehát, melyek is azok a tudnivalók, a miket egy igazi, jó csendőrnek nélkülöznie nem szabad és hogy mily módszer mellett lehet azokat velők legjobban és legeredményesebben elsajátíttatni.

A katonai tudnivalókat azalatt a két, illetve három év alatt, a míg védkötelezettségünknek eleget teszünk, a követelményeknek megfelelőleg teljesen elsajátíthatjuk. Ez a csendőrségnél már csak mint ismétlés jöhet számba azért, hogy úgy ne járjunk vele, mint az iskolából kikerült gyerek az ott tanultakkal, hogy t. i. elfelejtsük. És a folytonos ismétlés elég arra is, hogy a közénk kerülő, katonailag kevésbé képzett póttartalékos is elsajátíthassa azokat oly mérvben, mint az nálunk szükséges.

Nálunk az a fő, hogy a legénység, már az első oktatásban való részesítés ideje alatt megszokja a szigoru pontosságot, kötelességtudást, fellépésében és eljárásában a bátorságot és önállóságot, intézkedéseiben a határozottságot és erélyességet. S hogy ezeken felül a csendőri teendőkkel összefüggésben álló tudnivalókban is oly alapos jártasságot szerezzen, hogy bárhol és bármily körülmények között való fellépésében is azonnal képes legyen magát tájékozni a habozó és ingatag viselkedésével ne árulja el járatlanságát.

A kötelességszerű tudnivalók alapos és szakszerű oktatása mellett tehát neveljük a legénységet arra, hogy úgy szolgálaton kívüli, mint szolgálatban való teendőinek

végrehajtásában a legszigorubb pontossághoz ragaszkodjék. Hogy a szabályok és utasítások által körvonalozott vagy a saját magának megszabott teendőit mindig pontosan és az arra kijelölt időben hajtsa végre; azokat ne halasztgassa. Pontosán beosztott idejét indokolatlanul más, különösen értéktelen, haszontalan dolgok végzésére ne pazarolja. És szoktassuk rá, hogy még szabad idejét is önképzésének tökéletesbitésére úgy tanulja értékesíteni, hogy az mind magának, mind a szolgálatnak hasznára válhassék.

Neveljük, oktassuk őket, hogy kötelességüket mindig kifogástalan büszséggel, odaadással és a törvények, parancsok és utasítások szellemének megfelelőleg teljesítsék. Annak ekként való teljesítésétől sem erkölcsi, sem anyagi befolyás, sem más melléktekintetek által eltántoríttatni magukat ne engedjék. Ragaszkodjanak szigoruan a kiadott és elháríthatatlan akadály nélkül meg nem változtatható rendelkezésekhez.

Neveljük, oktassuk őket az önállóságra. A csendőr szolgálatát önállóan és a saját felelősségére teljesíti. Szükséges tehát, hogy akár az egyes csendőr is, bárhol és bármikor megtalálja a szükséges intézkedés helyes módját és idejét. Felismerje felelősségének teljes súlyát és fontosságát és ebbe képest tehesse meg mindazon intézkedéseket, a melyek valamely előfordult esetben a szolgálatnak és saját magának is előnyére lehetnek.

De, hogy ezt elérhessük, óvakodnunk kell a folytonos és minden csekélységekben való támogatáshoz szoktatástól. S különösen attól, hogy csendőreinknek önálló működésre való tehetségét, mielőtt azzal tisztában volnánk, egyre-másra kétségbe vonjuk csak azért, hogy parancsnoki tekintélyünket vele ebben is éreztessük. Ez sérti az önállóságot és az arra való törekvést is csökkenti bennök. Ez pedig úgy a szolgálatnak, mint az egyén használhatóságának bátorozottan kárára van.

Neveljük, oktassuk a legénységet a bátorozottságra. Óvjuk őket beszédeikben és cselekedeteikben az ingadozó, tétovázó viselkedéstől. Magyarázzuk meg nekik, hogy a bátorozottság a feltétlen szükséges intézkedés idejének felismerésében és kellő módon való alkalmazásában és valamely elrendelt vagy megkezdett cselekmény megváltozhatatlan végrehajtásához való ragaszkodásban áll. Ahhoz azonban, hogy valamely intézkedés határozott végrehajtásához ragaszkodhassunk, szükséges, hogy intézkedésünk jogosságához, belyességehez a legkisebb kétség se férhessen. Mert a jogtalan és helytelen intézkedések végrehajtásához való merev ragaszkodás — kivéve a szigoruan katonai jellegű és megváltoztatás esetén kiszámíthatatlan következményekkel járható parancsokat és rendelkezéseket — már nem határozottság, hanem oktalan csökönyösség, a mely előbb-utóbb megboszulja magát.

Ennélfogva szoktassuk rá őket arra, hogy csak meg-

A legjobb órák,

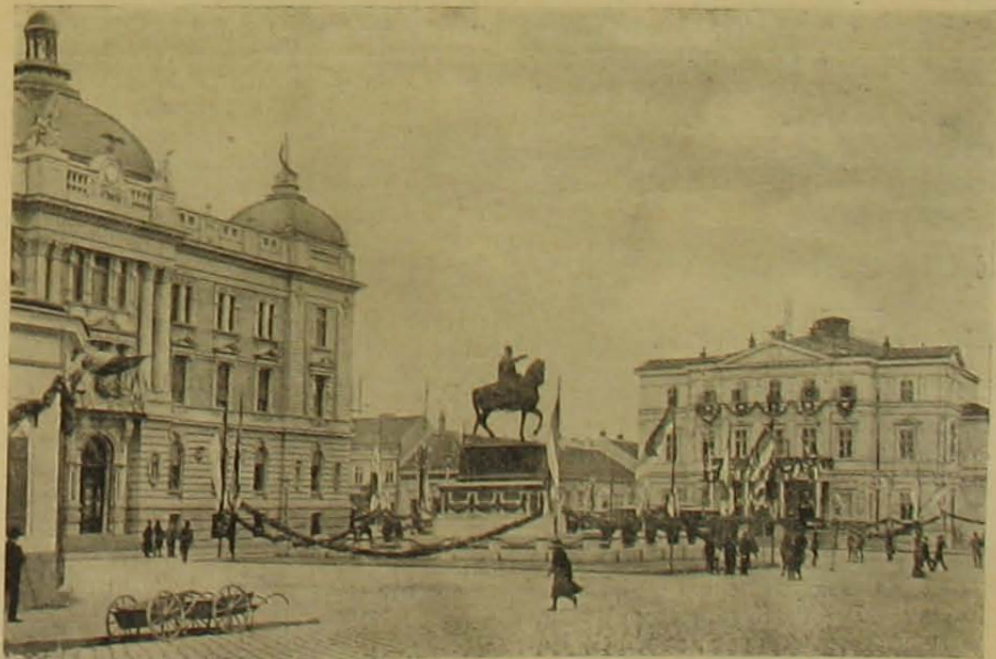
legszolidabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, egy kézipénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JANOS

művésznél Szegeden.
Javitások 5 évi jótállás mellett.
Artyúczék ingyen!

Belgrád a Sáváról nézve.

Az Obrenovics tér a Nemzeti Színházzal.

Szerbint képek.

fontoltan cselekedjenek, szavaik, tetteik jogosságát, helyességét és törvényszerűségét igyekezzenek jóelőre és alaposan mérlegelni, mert meggondolatlan s éppen ez okból folyton váltakozó intézkedéseikkel csak ingatlanságot és teendőikben való járatlanságot árulnak el, s mivel tekintélyüket csökkentik és kellemetlenséget szerezhetnek magoknak.

Neveljük és oktassuk a legénységet az erélyességre.

De magyarázzuk meg nekik, hogy ez nem a magas hanghordozásban s nem az udvariatlan, gunyos, sértő — hogy ne mondjam — goromba szavak használatában és az eléggé el nem ítéltetű isteni káromlásban és erőszakoskodásban áll, hanem a parancsoknak és rendelkezéseknek, úgy az alárendeltekkel, mint a polgári egyénekkal szemben való keresztülvitelénél, ellentmondást nem tűrő hangon való kiadásában és — mint a határozottságnál jellemeztem — az azok végrehajtásához való szívós ragaszkodásban nyilvánul még.

Neveljük és oktassuk a legénységet arra, hogy csupán különleges alkalmazásánál fogva ne tekintse magát többre a polgári egyéneknél s ne igyekezék azoktól elszigetelni magát, mintha külön kasztot akarna képezni a társadalomban. Tekintse magát azokkal egy testnek és egy vérnek, mert abból származott és hozzájuk tér vissza. Igyekezete tehát oda irányuljon, hogy tisztességes viselkedés és tapintatos érintkezés mellett, biztos pozíciót teremthessen magának a társadalomban.

Neveljük és oktassuk őket arra, hogy úgy szolgáltonkivüli, mint szolgálatbani érintkezésnél, még a legmegrögzöttebb gonosztevővel is, a legteljesebb önmérséklet hangján beszéljenek; a kötelességszerű higgadt, nyugodt beszédmodorból még akkor se hagyják magokat kiragadtatni, ha valamely büntetett kihívó viselkedésével, pökhendi, henczegő modorával — a mint ez nagyon sokszor megtörténik — szándékosan arra igyekeznek kényszeríteni őket.

(Vége kör.)

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A céltévesztett bosszuállás.

Irta: Máthé Miklós törzserőrmester.

Kovács Mibály, kunmadarasi jómódu gazdaember, 1906 évi november hó 18-án hajnalban azzal a szándékkal ment ki az istállóba, hogy unokáját, a 14 éves Kovács Balázst, a lovak etetéséhez és tisztogatásához felköltse.

A fiú az istállóban, a lóállás és a szénatartó között faszőlőpökre készített deszkaágyon feküdt. — Egyébkor nem ő, hanem fivére, a 17 éves Kovács Lajos szokott ott hálni. — De mert az, ezen az éjjelen nem hált odahaza, a nagypapa kívánságára és a saját akaratából, hogy a lovak közt esetleg történhető bajt észrevehesse, a Balázs gyerek hált az ágyon.

Az utczai kapu zárva lévén, miután más oldalról

lopástól nem tartottak, az istállóajtó, addigi szokáshoz híven, záratlan volt, csak éppen kilincsrre volt betéve.

A fiú, a nagypapa ébresztő szavaira, azt felelte, hogy folyik az orra vére. A nagypapa ezt tudomásul vette, nem is szólt többet s anélkül, hogy az istálló lámpát meggyújtotta volna és a fiút megnézte volna, a sötétben egyszerűen előkereste a rasvillát és vagy két villa szénát vetett a lovak elé, azzal behuzta az ajtót s a szobába ment és lefeküdt. Arról, hogy a fiúnak az orra vére folyik, nem is szólt volna semmit, felesége kérdésére azonban, hogy a gyerekeknek nem történt e baja, már nem hallgathatta el, hát megmondta, hogy csak az orravére folyik, más baja nincs.

A nagyanya már nem vette ezt olyan könnyedén, hanem azonnal felkelt és az istállóba kimenve lámpát gyújtott. Ennek világitása mellett aztán felfedezte, hogy a fiúnak nem az orra vére folyik, hanem az egész feje csupa aludt vér, haja a vértől összezsapzott s a fej egyik részén meg van sértve. Költögetni kezdte a gyereket, de az, bár még élt, annyira eszméletlenül volt, hogy sem feleletet nem adott, de még csak meg sem mozdult.

A kétségbeesett öregasszony sirva futott be az úrához s azt lármájával, jajveszékélésével valósággal kizavarta az ágyból, hogy a fiú a lovak agyonrugták. Ekkor ijedt meg a nagypapa is. S még ruháinak felkapkodása közben is egyre korholta magát, hogy azt a gyereket ott engedte hálni s hogy azt előbb meg nem nézte. Sietett is tőle telhetőleg a felesége után kifelé, a ki már ekkor vizes ruhával mosogatta kedvencz unokája fejét. Így fedezték aztán fel, hogy annak fején, a balfalcsonton, egy hosszú, tátongó sérülés van. Rögtön a szobába vitték a gyereket s míg a nagyanya vizes ruhával az aludt vért kezdte letisztogatni, a nagypapa a fiához, a sérült gyerek apjához sietett el, hogy a szerencsétlenségről értesítse.

Jöttek is vissza sietve, s az apa utközben az orvost is felkeltette, hogy jöjjön az is, hátha szükség lesz rá. Bizony szükség volt arra. Mert amint lemosatta, letisztította a gyerek fejét, egy 10 cm. hosszú és egy cm. nyire tátongó, baltával vagy ehhez hasonló éles eszközzel okozott, élesszélű vágott sebet fedezett fel a fiú fején és az apa és nagyszülők ama vélekedésével ellentétben, hogy a gyereket csakis a ló rughatta meg, kijelentette, hogy a sérülés nem a lórugástól származott, hanem idegen kéz, valamely éles eszközzel okozta azt. Azután kötéseket tett a sérült fejére és eltávozott.

Közismert tény, hogy a kevésbbé képzett földműves emberek még a szakértők véleményében sem hisznek, hanem csökönyösen megmaradnak a saját, sok esetben tarthatatlan álláspontjuk mellett.

Igy történt jelen esetben is.

Hiába magyarázta az apának és nagyszülőknek az orvos, aki pedig, mint nyugalmazott honvédelovassági ezredorvos, a saját tapasztalataiból merített ismereteivel is igyekezett meggyőzni őket, hogy a kerek alakú lópata nem okozhat oly egyenes és simaszélű sérülést, hanem kerek alakú és roncsos szélű; és hiába mutatta és magyarázta nekik a gyerek háránybőr kucsmáján is a hosszú, éles szélű vágásról, hogy olyat lópata nem okozhat, még akkor sem, ha meg van vasalva; azok mégse hitték el neki, hanem megmaradtak előbbi vélekedésük mellett, hogy a sérülés csakis lórúgás folytán keletkezett. Pedig, mint magok is beismerték, lovak között rugós természetű nincs is.

Ha fáj a feje ne tévóvázzék, hanem használd azonnal

mely 10 perc alatt a legmáskább migránt és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három dobozól ingy. postal szállítás.

Beretvás-pastillát

A zsidók utcája Belgrádban.

Jagodini faszén-árusító.

Szerbiai képek.

Jelen esetben e csökönység talán menthető is volt annál az oknál fogva, mert mint mondták nekik semmiféle ellenségük, haragosnk nincs, a még csak 14 éves gyerekek pedig még kevésbé lebet. A cselekményt tehát boszúból el nem követhették; lopás esete pedig nem forog fenn, mert az istállóban mindent érintetlenül találtak. Így aztán hiába erősítette az orvos a másodszori és harmadszori látogatásnál is hogy bűncselekmény forog fenn, míg csak azt nem mondta, hogy ő maga tesz jelentést a csendőrségnél, addig hallani se akartak erről. Folyton csak azt várták, hogy a gyerek majd csak magáboz tér és megadja a kellő felvilágosítást, de biz az még a harmadik napon se tért magához.

Az orvos figyelmeztetése után mégis csak rá gondolták magokat, hogy jelentést tesznek az esetről. És az apa, a cselekmény felfedezése után majdnem 48 óra múlva, a helybeli őrsre ment és bejelentette az esetet. Természetesen a világról csak azt hallgatta volna el, hogy ezt csak az orvos rábeszélésére teszi, mert ők szentül meg vannak győződve, hogy itt bűncselekmény nem forog fenn, hanem a ló rugta fejbe a fiút.

Kovács Mátvás őrmester, őrsparancsnok, a jelentés vétele után először is az orvoshoz ment, hogy annak a véleményét meghallgassa. Az orvos, mint már fentebb ismertettém, szakszerű magyarázatokkal felvilágosította, hogy a sérülést csak idegen kéz okozhatta és pedig éles eszközzel baltával vagy bárdal. És figyelmeztette is Kovács őrmestert, hogy a szülők által ne hagyja magát félrevezettetni, hanem vegye nyomozás alá az ügyet, mert bűncselekmény forog fenn és a sérülés életveszélyes.

Kovács őrmester ennél fogva csendőrséivel azonnal idősb Kovács Mihály lakására ment és alapos vizsgálatot tartott a helyszínen. Nagyon természetes, hogy itt már valamely nyomról vagy esetleg bűnjelt képező tárgyról, illetve ezek felfedezéséről szó sem lehetett, mert hiszen még ha lettek volna is, az eset utáni harmadnapra eltápost a jószág és a kíváncsiak ott megfordult egész serege. Arra azonban mégis rájött Kovács őrmester, hogy az ágyon, melyen a gyerek feküdt, legfeljebb az arczába, mellére, hasára, vagy ha háttal feküdt a lovak felé, a fejhátuljára, a hátára vagy farára kapbatta volna a ló rugást, de a fej felsőoldali részére semmiesetre sem.

Ennél fogva, miután a szülők előtte is csak arra hivatkoztak, hogy sem nekik, sem a gyerekeknek haragosuk nincs s nem is gyanakodnak senkire, a gyereket pedig kikérdezni még ekkor sem lehetett, megkérdezte, hogy a sérült állandóan szokott-e az istállóban bálni. Arra a felvilágosításra pedig, hogy nem ez, hanem bátyja, Lajos, hál mindig az istállóban, a szülőktől és a fiutól is annak esetleges haragosa után tudakolózott. De mind azt mondták, hogy annak sincs és így nyilatkozott a fiu maga is. Majd a fiu ismerőseit, barátait kérdezgette meg az őrmester, annak előbbi életmódja és viselkedése felől. Ezek se tudtak semmit. Végre a fiu egyik legbizalmasabb barátjától megtudott aunyt, hogy a fiu egyik napszámosuk feleségével, aligha szerelmi viszonyt nem folytatott, mert többször hallotta tőle emlegetni. Az asszony pedig kikapós birben áll és most is külön él az urától.

Kovács őrmester a Lajos gyereket megkérdezte erre nézve s ez beismerte a viszonyt, de hozzátette, hogy a férj arról nem tudott és nem is tud semmit; azóta is náluk dolgozik. S bár időközben elzavarta magától kikapós feleségét, ő előtte soha egy szóval se említette, hogy tudomása volna a viszonyról.

B. F. az említett napszámos, Kovács Mihály házatól harmadik házban, bérelt lakásban lakott egyedül. Kovács őrmester tehát mielőtt az akkor éppen otthon nem talált B. F.-et előkerítette és kikérdezte volna, a háztulajdonosnál érdeklődött ennek családi élete és magaviselete iránt. Mert legalább is bizonyosra vette, hogy az a vágás, amely a Balázs gyereket érte, nem annak, hanem bátyjának. Lajosnak, volt szánva; és csakis boszú műve lehet az éjjeli támadás.

B. F. háziasszonya, mert özvegyasszony volt a háztulajdonos, hosszas faggatás után, mondott annyit, hogy lakója rosszul élt kikapós feleségével, többször veszekedtek s a féltékeny férj többször meg is verte az asszonyt. Ő soha vette észre, hogy a még gyerekszámba menő Kovács Lajos is járt volna az asszonyhoz, annál inkább feltűnt neki a magában, de hangos szavakkal fenyegetőző B. F.-nek, a felesége elhurczolkodása után pár nappal, véletlenül meghallott ama nyilatkozata: „Meg állj b...e k...a, majd a torkára forrasztom még a Kovács kölyöknek is a sok boldog órát!”

Kovács őrmester ezek után B. F.-nét kérdezte ki. A viszonyt ez sem tagadta. Azt állította azonban, hogy férje ezt határozottan soha se tudta, csak gyanította. De valahányszor előhozakodott vele, mindig megnyugodott ama kijelentésére, hogy gyerekekkel csak nem fog kezdeni. Ennél fogva és mert férje Kovácséknál azután is dolgoztatott, nem gondolná, hogy az követte volna el a tettet.

Az őrmester mégse hagyta figyelmen kívül a gyanúsított háziasszonya nyilatkozatával megerősített eme gyanús körülményt, hanem B. F.-et előkerítette és kikérdezte. Ez tagadott mindent. Alibijét a háziasszonyával annyiban igazolta is, hogy az eset estéjén otthon volt. Azt azonban, hogy éjjel nem távozott-e el lakásából, a háziasszony nem igazolhatta, mert külön lakásban lakván, még ha eltávozott is, nem vehette észre. Majd házkutatást tartott nála, de sem baltát, sem ilyenféle eszközt nem talált. B. F. különben tagadta azt is, hogy baltája van. Egyéb bizonyítékot, pl. véres ruhadarabot vagy más hasonló tárgyat pedig nála nem találtak.

Kovács őrmester ekkor B. F. nevéhez fordult azt megtudni, vajjon igaza van-e férjének, hogy nincs baltája. S mikor megtudta, hogy van, még pedig egy hosszú élű favágó fejszéje, újból és még alaposabb házkutatást tartott B. F.-nél. Már úgy látta, hogy bent a lakásban, a padláson és a kamrában csak nem találják meg a baltát s kénytelen lesz az udvart is átkutatni, esetleg ásatásokat rendezni, mert ez a felesége állítását is valótlannak jelentvén ki, a baltát ismételt felszólításra sem adta elő.

Már éppen távozni akartak a kamrából, a hol a kutatást befejezték, mikor Kovács őrmester az útjába eső üres vékát, melyet addig már egyikük-másikuk is idebb-odább tett, felemelte, hogy arrébb tegye. A nélkül, hogy különösen figyelt volna rá, igen nehéznek tetszett neki a véka, minél fogva eme megjegyzés közben: „ejnye, még ilyen nehéz vékát sem láttam”, megfordítja, hát ott látja a keresett baltát alólról, a véka fenekére fektetve s a nyele két végénél ékekkel a donga közé szorítva. A baltán s annak nyelén apróbb-nagyobb vérfoltok voltak láthatók.

— Hát ezt ki tette ide? — kérdezte az őrmester B.-től — a baltára mutatva.

— Én tettem! — szolt ez vissza, csunya istenkáromlásokkal toldva meg feleletét. — És ha már ez megvan, bát beismerem azt is, hogy én vágtam fejbe azt a sze-

Szerb leányok ünnepi ruhában, Kragujevác környékéről.

Kenyérrús Nišben

Szerbiai képek.

gény gyereket a bátyja helyett, a ki a feleségemet elcsábította és házasságban háborúságot okozott — folytatta tovább. S még ő fájlalta legjobban, hogy azt a szegény gyereket olyan szerencsétlenné tette véletlenül. Beismerte, hogy éjnek idején, a szomszéd kertben keresztül ment az istállóba abban a hithen, hogy a nagyobbik fiút, Lajost találja ott.

A sérült gyerek nem halt ugyan meg, de csakugyan szerencsétlenné tette egész életére, mert az agyidegek megsérülése folytán egyik oldalára egész életében béna marad.

Két és fél évi börtönnel sújtotta és 2400 korona kártérítésben marasztalta el a szolnoki kir. törvényezék a bosszúállásban tévedett bűnöt.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK

A villámháritó.

Új ház építésekor úgy a háztulajdonos, mint az építész gyakran azt a kérdést teszi, vajjon szükséges-e a villámháritó?

A kérdés különösen most időszerű, mert utóbbi időben sokszor nagy épületeken, sőt egész épületömböken sem alkalmazzák a villámháritókat, főleg azért, mert az a téves nézet, hogy a villámháritó nem védi meg a házat a villámtól, ma már egészen a köztudatba ment át, és a villámháritó alkalmazását céltalannak tartják. E tárgyban Szalay László a következőket írja a „Természettudományi Közöny”-ben:

Igaz, hogy a villámháritók a villámokat az oly épületektől, a melyek ilyenekkel is fel vannak szerelve, eltéríteni nem tudják, de ezzel szemben az már nem igaz, a mit pedig szintén eléggé gyakran hangoztatnak, hogy a villámháritó a villámokat magához vonzza. Az ilyen állítások, csupán az emberek hiányos ismeretén alapulnak, a melyeknek ellenkezőjéről őket könnyű szerrel meggyőzni lehetetlen.

S lyosabbnak látszik az a vád, hogy az oly épületek, a melyek villámháritóval fel is vannak szerelve, még a villámcsújtás esetében sincsenek a rombolás veszedelmétől megkímélve, mert a villám gyakran a villámháritó által megjelölt pályáról letér.

Valóban elég gyakran fordulnak elő oldalkisülések, s ezt a körülményt a villámháritó ellenségei természetesen arra használgják fel, hogy a villámháritók megbízhatatlanságát igazolják a nélkül, hogy azokat az okokat kutatók, a melyek az ilyen oldalkisüléseket előidéznék szokták.

Keá kell tehát azon okokra mutatnunk, a melyek a villámokat a villámháritókról valóletérésre kiazszerítik, s annak a módját kell megismernünk, hogyan akadályozhatjuk meg az ilyen esetek bekövetkezését.

Az utóbbi időben tett megfigyelések szerint, zivatarok alkalmával a kisüléseknek két nemével találkozunk; az egyik a felbőtlől egy irányba haladó és simán levezethető folytatódó áram, a másik szaporán váltakozó oscillatorikus áram kisülésének tekinthető. Az előbbi kisebb fémfelületen, minden akadály nélkül a föld felé vezethető, az utóbbi már sokkal nagyobb fémfelületű vezetőt igényel, hogy arról le ne térjen. A letérésnek tehát a kisebbik oka az, hogy az oscillatorikus kisü-

lések alkalmával a villámháritónak nincsen elég nagy levezető felülete, míg a másik, a gyakoribb ok az, hogy a földvezetéken át, az ott mutatkozó nagy átmeneti ellenállás következtében a földdel egyesülni nem tud s a vezetékben mintegy megtorlódik. Ilyen megtorlás alkalmával fejlődő önindukció következtében kénytelen magának más utat törni, hogy célhoz jusson, akárcsak mint valamely csőből nagy nyomással kitörő vizaugár, melynek nyilását befogtuk, szintén rendellenes módon igyekszik útját folytatni.

Ila tehát arról van szó, hogy házunkat, legyen az palota, vagy vályogból készült falusi viskó, avagy akár egyedül álló kunyhó a hegytetőn, feltétlen biztonságot nyújtó villámháritóval lássuk el, figyelmünket leginkább a vezetékek bőséges méretezésére kell irányítanunk, továbbá arra kell törekednünk, hogy több ponton léteítsünk a vezetékek között kapcsolást, és igyekezzünk a föld felé irányított sok levezetőt alkalmazni, melyeknek több, bőségesen méretezett fémlappal, vagy pedig a helyett alkalmazozt és a házat körülvevő drótkötéllal kell a föld alatt egyesülniök.

A magas felfogórúdákat, aranyozott, vagy arany-, platina-, irridiumcsúcsal, melyek Gay-Lussac idejében voltak divatban, ma is elég állhatatos kitartással készíttik, ettől tévén függővé a villámháritó jóságát; azonban a ma uralkodó felfogás szerint, azoknak egyáltalán nincs jelentőségük. A felfogórúd céltalanságát már Eckerle tanár 1820-ban hangoztatta, s a csúcsoknak jelentősége ellen Helmboltz, Kirchoff és Siemens fizikusok foglaltak állást.

A nemes fémből készült csúcs és a magas felfogórúd, valamint az önámitásul szolgáló villámháritó gyakori megvizsgálása, az egész berendezést megdrágítja és semmivel sem növeli batását, s mint Neesen tanár kijelenti, az ily csúcsokon kiáramló elektromosság a felhőben felhalmozott nagy mennyiségű elektromossággal szemben oly elenyészően csekély, hogy számba sem jöhet. A rúd magassága nem biztosítja azt, hogy hosszúságát sugárul véve, a vele húzott kör jelzi a védett terület batárát.

Ezek a szabályok, bár tapasztalati alapon készültek, mégsem tekintetők föltétlenül helyeseknek, mert a villám sok esetben ezt a szabályt nem nagyon méltatta figyelemre.

Ha jó és olcsó villámháritóval akarjuk házunkat fölszerelni, legajánlatosabb Findeisen építészeti tanácsos rendszerét követni.

E rendszer szerint készült villámháritóknál a házak teteje nincsen felfogó rúdákkal ellátva, hanem csupán a tetőből kiemelkedő kémények mellett van egy — azokat fél méterrel meghaladó — rúd vagy drótkötél odaerősítve, mely azután a tetőn végigfutó vezetékkel szoros kapcsolatban van.

A tető taraját egész hosszában 40 centiméter széles czinkezett vasbádoggal kell befödönünk, melyen keresztül bizonyos (körülbelül hét méter) távolságban, párvonalasan, drótok vannak fektetve és a ház mindkét oldalán, a fal mentén, a föld felé futnak, a hol szálaira szétfejtve csatlakoznak — a szokásos földlemez helyett — a házat körülvevő 40—50 centiméter mélységben elhelyezett drótkötélhez. Ennek a földben elrejtett vezetéknek, mely a házat gyűrű módjára veszi körül; egy méter távolságban kell a faltól feküdnie. Csatornákkal ellátott házakon ajánlatos a tetőről levezető dró-

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárakból 20 kor., alkatrészekből és gummikból 20% árengedm. részesülnek. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

kerékpár és varrógép nagyraktár

SZEGED.

logónomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jótéllás mellett. Csekély havi részletfizetésre.

— Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. —

tokat a csatornákkal kapcsolni össze. A tető gerinczén végigfutó drótkötél, ha cizinkezett vasból van, akkor 7—7 százból legyen sodorva és minden egyes szála három milliméter atmérőjű legyen, miáltal az egész kötélt keresztmetszete 50 mm² lesz. A felfogóval közvetlenül összekapcsolt vezeték keresztmetszete, ha vasból van 100 mm², elágazásoknál 50 mm²; ha vörösréz a vezeték, az előbbinek fele, tehát 50, illetőleg 25 mm² is elegendő. Ha a vezeték cizink, a méret 150 és 75 mm², ha pedig ólom 300 és 150 mm².

Nem forrasztott vagy hegesztett érintkező pontokon is legalább 10 cm²-nek kell az érintkező felületnek lennie.

A villámhárítókat nagyobb új épületen, vagy pedig teljesen szabadon álló, magános házon elhagyni batározottan könnyelműség, annival is inkább, mert most egy új rendszerű és felette megbízható, olcsó eszköz áll rendelkezésünkre, mely az aranycsúcsos, magas rúdak drága beszerzését, valamint a villámhárítónak évenkénti, drága megvizsgálását egész fölöslegessé teszi.

KÉPEINKHEZ.

Szerbiai képek.

A most folyamatban levő szerbiai mozgalomból kifolyólag azt hisszük, nem lesz érdektelen Szerbia egyes részeiről való néhány képet bemutatni és Szerbia múltját és jelenét röviden ismertetni.

Szerbia a XIV. században majdnem 50 évig hazánk egyik tartozéka volt. Később a törökök elfoglalták tőlünk, majd ismét csak hozzánk tartozott egy darabig. Ki ne emlékezne a nagy Hunyadi nándorfehérvári csatájára? Mikor Dugonics Titusz nem bírván másként a török zászlótartót a zászló kitűzésében meggátolni, magával rántotta azt a vár faláról a mélységbe. Később Szerbia Törökországhoz csatoltatott, majd pedig önálló fejedelemség volt 1881. évig, mikor is független önálló királysággá kiáltott ki.

Azelőtt Nis volt a fővárosa. Ez egy igen régi város, állítólag itt született Nagy Konstantiu, a nagy kelet-római birodalom egykori császára. Később Belgrád lett Szerbia fővárosává s úgy a fejedelmek, mint a későbbi királyok lakhelyévé. Belgrád a Duna partján fekszik a Száva torkolatánál s a két folyamról nézve festői látképet nyújt a szemlélőnek. Még most is láthatók benne a régi török mecsetek romjai itt-ott; utóbbi időben azonban a város szépen kiépült.

Képeinkben úgy ennek, mint Nisnek egyes nevezetesebb részeit mutatjuk be olvasóinknak, valamint a kragujeváci nőket, a mint festői szerb nemzeti viseletükben élénk varázsolja őket a fényképész ördögös masinájára.

HIREK.

Gyászhir. Vladár Dániel járásörmester márczius 6-án Rozsnyón megbalt. A sokat szenvedett bajtárs bült tetemét márczius 8-án bantolták el zokogó családja és bajtársainak őszinte részvétele mellett, a reformatus vallás szertartásai szerint, a rozsnyói temetőben. Nyugodjék békében!

Pénzhamisítók letartóztatása. A méri csendőrös agilis parancsnoka, Németh Dávid járásörmester a napokban a fehérmegyei Inota község határában fekvő Boglya nevű szőlőhegyen egy házaspárt tartóztatott le, a mely hamis egykoronások gyártásának tiltott mester-

ségével éppen javában foglalkozott. A letartóztatás előzményeként megemlítendő, hogy Justán és környékén nemkülönbön Székesfehérváron is feltűnt már az, hogy olykor-olykor a valódiakhoz hasonló s azoktól csakie csengésük és súlyukban eltérő hamis egykoronások kerülnek forgalomba. E jelenségek Németh Dávid járásörmestert valamint a székesfehérvári rendőrséget is körültekintő nyomozásra serkentették s az eredmény Németh Dávid járásörmesternek jutott, ki széles körben folytatott discret nyomozás után a hamisítók nyomait Inotán találta fel s hosszabb megfigyelés után a hamisítással alaposan gyanúsított Kis Antal lakásán házkutatást tartott, a mi azonban eredményre nem vezetett. Németh Dávid járásörmester — később nagyon is alaposnak bizonyult — gyanuját az eredménytelen házkutatás el nem oszlatta, s a gyanúsított Kis állandóan figyelemmel kísérte s e dicséretes kitartás fényes eredményt gyümölcsözött, mert Németh járásörmester, a szintén nagy körültekintéssel dolgozó Kis Antalt és annak nejét a fennebb említett szőlőhegyen levő présbázukban éppen akkor lepte meg, a midőn azok magukat, az éj sötét leple alatt, a néptelen szőlőben teljes biztonságban érezve, a hamisítványok készítésével foglalkoztak. Németh járásörmester a tettenéit házaspár letartóztatása után nyomban házkutatást tartott, a minek eredményeként kilenc darab hamisítvány, egy gypeminta, egy prés és egynehány kgr. cizink bűnjelnek jutott birtokába, a melyek a jeles házaspárral együtt a székesfehérvári ügyészségnek adtak át, a hol a tettesek a kiballgatásukat eszközölt vizagálóbíró előtt, a bizonyítékok halmazának sulya alatt, beismerő vallomást tettek ugyan, de tettestársaikat illetőleg konok tagadásban vannak. Németh járásörmester hosszas szolgálata alatt szerzett eredményeinek gazdag sorozatát ismét egy szép eredménnyel gyarapította.

Közlekedési akadály. Az ungmegyei Záhony község alatt a Tiszán átvezető 210 méter hosszúságú hidat a jégzajlás annyira megrongálta, hogy annak használata márczius 12-én hatóságilag betiltatott és ennélfogva az Ungvár és Nyiregyháza közötti állami utvonalon, a hidnak ideiglenesen is hosszabb időt igénylő helyreállításáig, a közlekedés teljesen szünetel.

Orvtámadás. A hevesmegyei Tiszaörsön márczius 7 én délután félhat óraker Neikuleszku János próbacsendőrt, ki mint laktanyakészültséges a postáról hazatérőben volt, Lendvai Flórián tiszai lakos, bátulról észrevétlenül megközelítve, egy bottal balarczon vágta s azt könnyen megsebesítette. A megsérült próbacsendőr támadója ellen, miután az az ütés után megfutamodott — fegyvert nem használhatott. Lendvai Flóriánt egy az örs által kivezényelt járőr elfogta.

KÜLÖNFÉLÉK.

Szélhámos nők. Az Angliában a közelmúltban oly sokat emlegetett Charlesworth Violet nevű kisasszony esete alkalmából, ki egy állítólagos nagy örökégnék ürügye alatt annyi embert be tudott csapni, hogy hónapokig fejedelmileg élt belőle, egy angol lap többiresszélhámos asszonynak viselt dolgait eleveníti föl. Harmadéve valami Filomena Sposato garázdálkodott Rómában s Venezia marchesa név alatt ékezkereket, pénzt csalt ki, azonfelül akkora számlái voltak a divatárúkereakedésekben, mint egy diigazdag hercegnőnek. Az igazságszolgáltatás azonban végre is elérte s 1907. februárban elítélték. Berta Heyman főleg Kanadában

HIVATALOS RÉSZ.

Őrsáthelyezések.

A m. kir. II. számú csendőrkerület temesvári őrsze 1909 márcz. 1-én a temesvári szárny területén fekvő Keszincz községbe helyeztetett át.

A m. kir. III. számú csendőrkerület ujvidéki szárnyának területén fekvő Bácsujlak községben elhelyezve volt őrs 1909 márczius 1-én Dunahölkénybe helyeztetett át.

Különítmény felállítása.

A m. kir. V. számú csendőrkerület trencsényi szárnyának területén fekvő Neczpál községben 1909 márcz. 8-án egy 5 főből álló különítmény állított fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi február hó 18-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Nurattyil László járásörmesternek és

Pelle Imre cz. őrmesternek, a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában, valamint

Fogarasi Gyula őrsvezetőnek, a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában a dánosi rablógyilkosok és egyéb büncselekményekkel terhelt rablósözöttek tagjainak kiderítéseért és elfogásáért a koronás ezüst érdemkeresztet legkögylmesebben adományozni méltóztatott.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1909. évi február hó 19-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Szekeres István, m. kir. III. számú csendőrkerület-beli cz. őrmesternek, az upesti bankrablók egyikének ügyes, leleményes és gyors intézkedés útján történt kézrekerítéseért a koronás ezüst érdemkeresztet legkögylmesebben adományozni méltóztatott.

Okirattilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter úr által:

Pül Péter és

Simon Márton járásörmesterek, továbbá

Csire Sándor cz. őrmester, a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában a dánosi rablógyilkosok, valamint egyéb büncselekményekkel terhelt rablósözöttek tagjainak kiderítése és elfogása körüli hathatós közreműködéseért.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:
Csiazár József törzsörmester, 13 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt egyrészt a közbizton-

sági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységeért, másrészt mint szárnyirodai segéd munkás és szárny-számvivő teendőinek lelkiismeretes kötelességtudással és fáradságot nem ismerő pontossággal való teljesítéseért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:
Galicza József czimzetes őrmester, számvivősegéd munkási minőségben irodai teendőinek fáradságot nem ismerő kitartással és szolgálatkészséggel való teljesítéseért.

Ambros Antal őrsvezető, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett tevékenységeért, nemkülönbö mint szárnyirodai segéd munkás teendőinek kiváló szorgalommal és kötelességtudó pontossággal való teljesítéseért.

Előléptettek:

1909. évi márczius hó 6-ával:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Rutkai János, *Szilágyi* Sándor, *Kelemen* Sámuel, *Kelemen* János, *Csász* Sándor, *Czikó* József, *Könács* Mózes, *Mohai* István, *Szabó* József VI., *Sós* János, *Ferencz* Mátyás, *Kalapos* Pál, *Mircse* Lázár, *Karácson* József, *Mihályvári* János, *Bende* Ferencz, *Bokor* Mózes, *Sülf* János és *Kiss* Ferencz III. őrsvezetők, őrsvezetővé cz. őrmesterekké.

1909. évi márczius hó 1-ével:

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Ahlán Imre czimzetes őrsvezető, őrsvezetővé.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Kiss István csendőr 3 drb 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesített.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Nagy Bálint csendőr, *Finta* Juliannával, 1903 április 14-én, Tordán.

Daresi Sándor csendőr, *Telegdi* Margittal, 1907 máj. 18-án, Magyarigenben.

Juhász Ferencz csendőr, *Sárközi* Etellával, 1908 máj. 20-án, Sülelmeden.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Ahlán Imre cz. őrsvezető, *Puskás* Mariával, 1909 febr. 20-án, Dombiratoson.

Rácz Lajos cz. őrsvezető, *Török* Juliannával, 1909 febr. 22-én, Széregben.

Kása József őrsvezető, *Beketjey* Juliannával, 1908 szept. 9-én, Torontálvásárhelyen.

Donoszlovits Márk cz. őrsvezető, özv. *Mari* Józsefnő szül. *Rizmann* Katalinnal, 1907. évi május hó 26-án, Vulkányban.

Szollósi Pál csendőr, *István Múriával*, 1908 január 20-án, Nagykikindán.

Tihanyi Lajos csendőr, *Szirmay Máriaival*, 1907 márcz. 27-én, Varadián.

Balázs András csendőr, *Mészáros Teréziával*, 1906 szept. 25-én, Stájerlakon.

Bakos András csendőr, *Bulai Máriaival*, 1907 okt. 20-án, Gyorokon.

Hegyesi Imre csendőr, *Lics Jozefával*, 1907 máj. 27-én, Sztarcsován.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Lábodi András ez. őrmester, *Erdei Jolánnal*, 1909 febr. 16-án, Kenderesen.

Timár József ez. őrsvezető, *Simon Juliannával*, 1908 márcz. 2-án, Szolnokon.

Mudrák László csendőr, *Vilák Katalinnal*, 1907 okt. 31-én, Szolnokon.

Kató Ferencz őrsvezető, *Horváth Máriaival*, 1907 febr. 12-én, Orosházán.

Danka András csendőr, *Szabó Erzsébettel*, 1906 okt. 6-án, Szolnokon.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Móza György ez. őrsvezető, *Winkler Máriaival*, 1909 febr. 21-én, Nagykárolyban.

PÁLYAZATOK.

Egy főtől átminősített gépészi állás a budapesti királyi magyar tudományegyetemnél (I. sz. szülészeti és nőgyógyászati klinikánál.) Fizetés 1400 korona. Természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban, kazánfűtői és gépkezelői vizsga igazolása, villamos gépekkel való bányai tudás és dinamikezelési bizonyítvány. Próbaszolgálat. Kérvények a budapesti kir. magyar tudományegyetem rectori hivatalához 1909 április 5-ig.

Három erdőlegényi állás a lipitújvári m. kir. főerdőhivatal kerületében. Szogatónydíj (300 korona. Természetbeni lakás vagy 100 korona lakbér és egyéb rendszeresített mellékilletmények. Magyar nyelv szóban és írásban, jó látó, halló és beszédképesség igazolása. Kérvények a lipitújvári m. kir. főerdőhivatalhoz 1909. évi április hó 5-ig.

Két hivataloszolgalai állás a budapesti kir. magyar tudományegyetem jog- és államtudományi karánál. Fizetés 700 korona. Lakbér 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Próbaszolgálat. Kérvények a budapesti kir. magyar tudományegyetem rectori hivatalához 1909 április 5-ig.

Egy rendőri és egy tűzoltói állás Versecz városnál. A rendőri állásnál kezdő fizetés 600 korona, lakbér 120 korona, természetbeni ruházat, 40 korona évi eszmapénz, magyar nyelv szóban és írásban, a német, szerb és román nyelvek ismerete; a tűzoltói állásnál kezdő fizetés 650 korona, természetbeni ruházat, 60 korona évi eszmapénz, magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Versecz város polgármesteréhez 1909. évi április hó 5-ig.

Egy irtóki állás a tordai királyi törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakbér 480 korona. Magyar nyelv szóban és írásban és az oláh nyelv ismerete. Négy középiskolai osztály. Kérvények a tordai kir. ügyészséghez 1909. évi április 6-ig.

Egy irtóki állás a gyöngyösi királyi járásbiróságánál. Fizetés pótlékkal 1400 kor. Az V. lakbérosztály szerinti lakbér, esetleg természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Biróságánál töltött próbaszolgálat. Kérvények az egri kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi április hó 5-ig.

Egy irtóki állás a csepregi királyi járásbiróságánál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakbér 320 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a soproni királyi törvényszék elnökéhez 1909. évi április 4-ig.

Egy irtóki állás Máramaros vármegyénél az izavölgyi járásban. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakbér 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban és a román nyelv ismerete. Négy középiskolai osztály. Kérvények Máramaros vármegye főispánjához 1909. évi márczius hó 28-ig.

Egy törvényszéki fogházfelügyelői állás a kolozsvári kir. ügyészségnél. Fizetés 1400 korona. Természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a kolozsvári kir. ügyészséghez 1909. évi márczius hó 26-ig.

Egy szolgai állás a budapesti kir. magy. tudományegyetem föld- és őslénytani intézeténél. Fizetés 700 korona. Megfelelő szolgálat esetében 300 koronáig terjedő pótlék. Lakbér 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Intézeti helyiség takarítása és fűtése, küldöncszolgálat, házi szolgai teendők. Próbaszolgálat. Kérvények a budapesti kir. magy. tudományegyetem rectori hivatalához 1909. évi márczius 27-ig.

Egy szolgai állás a budapesti kir. magy. tudományegyetem általános kör- és gyógytani intézeténél. Fizetés pótlékkal 700 korona. Megfelelő szolgálat esetében 300 koronáig terjedő pótlék. Lakbér 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Intézetek takarítása, kísérleti állatok gondozása, boncolásánál segédkezés. Próbaszolgálat. Kérvények a budapesti kir. magyar tudományegyetem rectori hivatalához 1909 márczius 27-ig.

Egy irtóki állás a felsővisi kir. járásbiróságánál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakbér 300 kor. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a máramaros-szigeti kir. törvényszék elnökéhez 1909 márcz. 28-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

Ajánljuk a 11^a jelzetű Ügyviteli szabályzat kivonata legújabb kiadását, ára 30 fillér. Honvédelmi miniszter ur ő nagyméltósága által 11.012/c/n. sz. alatt elrendelt lakezimetudakozódásokra való űrlapok kaphatók raktárunkon darabonként 1 fillér árban.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A kutya csendőrségi szolgálatban.

Irtó: Egy érdeklődő. (Folytatás.)

Előző soraimban igyekeztem körvonalozni amaz érdeklődést, melyet a kutya rendőri és nyomozó képessége nyugaton, de különösen Németországban keltett, egyúttal vázoltam a mi helyzetünket is.

Most azonban még mielőtt ismét a magunk ügyét hoznám szóba, sietek egy véletlenül kezembe akadt folyóirat elég érdekes adatait az alábbiakban közölni, azután pedig az idomított kutyák hasznavehetőségét adatok felsorolásával tovább bizonyítani.

A Harbauer Károly főhadnagy kiadásában megjelent: *Die militärische Welt* című folyóirat 1906. évi első füzetében D. von Loszberg német hadseregbeli százados, ki cikkéből kivéhetőleg az angol-bur háború alkalmával az afrikai német védcsoportoknál szolgált, „Hadikutyák az ellenség előtt” című cikkében a következőket írja:

„Sajnálatos, hogy a hadikutyáknak ellenség előtt való alkalmazását — mely kérdés a specialistákat már régen foglalkoztatja — a kedvezőtlen éghajlati viszonyok megakadályozták és így a kérdést a megoldáshoz közelebb hozni Afrikában nem sikerült.

Németország volt az első nemzet, mely a jól idomított hadikutya értékét helyesen tudta megbecsülni. Ezért kétszeresen is kár, hogy Délnyugat-Afrika rendkívül ritka és száraz levegője miatt a hivatalosan és magánosan által nagy számban odaszállított kutyák szaglási képességüket oly gyorsan elveszítették, hogy alkalmazásuk, mely éppen a szaglási képességen alapszik, teljesen lehetetlen volt.

Németországban nagyon ragaszkodtak ahhoz a nézethez, hogy scotch collie (schottischer Schäferhund) juhászkutya a hadikutyáknak egyedül álló igaz típusa.

Délkelet-Afrikában, a túskebokok házában, hol rövid tábori használatban a legerősebb és legjobb minőségű bőrkabát is romgyggyi szakad, a hosszuszőrű juhászkutyák vastag bundája sem maradt tőpellen. Az állatok vagy fennakadtak a tövisbokrokban, vagy véresre és sebekre tépték magukat, ha pedig megnyírták őket, akkor az égtáj jéghideg éjszakáin meghűltek. Így igen sok dörék kutya szaglását és életét vesztette ott.

A német védcsoportoknak az általános véleménynyel ellenkező ezen tapasztalata, a mely remélhetőleg csak az afrikai különleges földterület viszonyából eredt, tehát kivételt kell hogy kepezzen, mert a francziák, kik Tuniszban a kabylok ellen harcoltak, igen szívesen bizonyítják, hogy gyakori veszedelmes megtámadtatásuktól csak a négylábu őrző okossága és ügyessége mentette meg; pedig a francziák hadikutyája ellentétben a gondosan kiválasztott fajú német hadikutyának, kevésbé nemes korcs faj, melyet a határszéli csempészek szoknak használni.

Az amerikaiak a hadikutyát a forró Filippini-szigeteken is előnnyel használták.

Az orosz-török háborúban ugylátszik, hogy ez okos állatokat csak a szultán csapatai használták; legalább Skobelev tábornok elismeréssel emlékezik meg azok okosságáról és ugyancsak ő volt az első magasabb rangú tiszt is, a ki Oroszországban hadikutyákat idomított. A törökök az ázsiai juhászkutyát használták, Oroszország egy ehhez hasonló tanulékony és hadi célokra alkalmas kutyafajtát a Kaukaszban talált.

A czár birodalmában a kutya tenyésztése és idomítása is, mint sok más, csakhamar elhanyagoltott, mert midőn a keletázsiai barcztérre ilyen állatokat akartak küldeni, az orosz kutyatenyészetnek sehoggy sem sikerült a szükséges és minden tekintetben alkalmas anyagot előkeríteni. Vilmos német császár akkor három ilyen idomított kutyát ajándékozott az egyletnek, melyek a távoli keletre el is küldettek, de használhatóságuk eredményéről mit se lehetett hallani.

Sajnos, hogy von Loszberg védcsoportbeli százados közleménye csak eddig terjed, mert abból első tekintetre is kitűnik, hogy nemcsak a saját hazájabeli, hanem az amerikai, török és orosz hadikutyák történetét is ismerte, és így közleményének rövidsége miatt sok érdekes adatot fogunk nélkülözni, bár a meglévőkből is sokat tanulhatunk.

A közlemény szerint ugyanis bátran állíthatjuk, hogy túskebokokkal fedett terep a kutyák mozgását jelentékenyen befolyásolja és hogy a rövidszőrű bundával fedettek a hosszuszőrűek felett határozott előnyben állanak; hogy a kutya szaglási képességét a tömör, nedves levegő előnyösen, a ritka, száraz levegő hátrá-

Villamos és gőzörre berendezett gyár újaból nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítési osztályának vezetője. Azért ne vásároljon semmilyen hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, orgona, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes katalógusát nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, Király-u. 58. sz. az érdeklődőknek. Külön költségvetés díjazással. Kivétel a világ minden részén és nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön külön árjegyzék kerül.

nyosan befolyásolja; végül, hogy a hosszuszőrű bundával bíró kutyát, nyírás esetén a meghűléstől óvni kell.

A közleményből az is világos, hogy Németországban a kutyák nemcsak rendőri és nyomozó, hanem hadiszolgálatra is idomítottak s hogy a törökök ilyeneket már az orosz-török háborúban oly feltűnő sikerrel alkalmaztak, hogy ennek nyomán az oroszok is hadikutyákat rendszeresítettek, végül pedig, hogy azok a franczia-kabyl harcmezőn is sikerrel használtattak.

No de most, addig is, a míg módomban lesz e négy-lábu katonák harczeri vitéségéről is bővebb adatokat beszerezniem, lássuk, miképp viselkednek azok békében, a közbiztonságért küzdők harczerén?

A már többször említett Gersbach Ferencz kitűnő szakértő „Der Polizeihund” című folyóiratának 1908/09. évi számban olvastam a következőket: „Egy *Gerhilde von Eckardstein* nevű nőstény Dobermann-pince, Bergerdorf Nerencz rendőrtisztviselő vezetése alatt feltűnő és jelentékeny szolgálatot tett az igazságszolgáltatásnak.

Mult év október 18-ról 19-re virradólag Bargelheide mellett egy fischbecki illetőségű Walter nevű kereskedő ruhagyilkosságnak esett áldozatul és hétfőn reggel egy nagy vértócsában fekve, halva találtatt.

Homlokán több szurt seb tátongott, s mellette egy középnyagyságu véres kő hevert. A gyilkos áldozatát a kővel verte agyon. Walter a kérdéses éj folyamán egy ünnepélyen Fischbeckben tartózkodott.

A gyanu egy Hütscher nevű vorburgi (Tremsbüttel mellett) munkásra irányult ugyan, de bizonyítékok hiányoztak. Ugyanezért a bargelheidi hivatalfőnök megkeresésére a bergerdorfi rendőrhatalóság Nerencz rendőrtisztviselőt a Gerhilde nevű rendőrkutyával kedden este a nyomozásban való segédkezésre küldte ki.

Gerhilde rendőrkutya a hulla mellett sekített kővön az eset után lefolyt 48 óra múlva is megszimatolta a követ kezében tartott tettes szagát (műnyelven szólva „szimatot vett”) és az előtte teljesen ismeretlen vidéken, röviddel utána feltalálta annak lábnyomát is, melyet másfél órai járásra követett. A nyomok az összes kísérők nagy ámulatára a már elfogott Hütscher nevű vorburgi munkás ajtaja elé vezettek. A kutyának, hogy a nyomot követhesse egy kerítés zárt ajtaján is át kellett ugrania, a lakház zárt ajtója előtt pedig ugatni kezdett, a nyitott ajtón át végre egyenesen a távollevő Hütscher szobájába ment, mikor pedig ezt az udvaron át saját szobájába vezették, a kutya ugatva rohanta meg.

Hütscher halálsápadtan beismerte tettét és ment vissza végérvényes fogságába.

Ezen rendőrkutya Phanko lüdenschaidi rendőrfelügyelő tenyészdéjéből származott és elsőrendű képességeivel a szakértők figyelmét már a rendőrkutya-vizsgálatokon is magára vonta.

Egy „Maus” nevű hamburgi rendő kutyá mult év július 30-ról 31-re virradó éjjel az usztorbeck-utezai parkban egy férfit éppen akkor ugatott meg, mikor az egy szerelmes párt meglesett.

Ezen ismeretlen egyént a kutya vezetője, kit az előbbi agyonveréssel fenyegetett, a rendőrségre akarta vezetni. Az elővezetendő az elő perczekben nyugodtan haladt a vezetővel, egyszerre azonban visszafordult s a rendőrt oly gyorsan és erősen agadta gégéjén, hogy az szabadulni nem tudott. Ekkor a kutya a támadóra ugrott és karját úgy útharapta, hogy a rendőr őt letáporhette.

Tettes ezen támadását útközben még egyszer megkísérelte, de a kutya miatt újra eredmény nélkül. A rendőrségen is igen betykon viselkedett és sajnálta, hogy a rendőr kutyája is vele volt; fenyegetőzött, hogy majd meg fogja ő ezért mutatni, hogy kivel van nekik dolguk. A tárgyalás napjára a rendőr kutyájával volt mint tanu megidézve és tettes hatóság elleni erőszak miatt őt havi fogságra ítélletett el. Ezen esethen a rendőr egy igen erőteljes, erőszakosságokért és rablásért már több ízben büntetett gonosztövvel állott szemben, ki mint ki is jelentette, fenyegetéseit csak a kutyától való féltelmében nem hajtotta végre.

Zablbachban, Mainz mellett, mult év december 25-én éjjel egy tyúkolha ismeretlen tettesek betörték s onnan őt ruczát ellopva, azokat mindjárt az ől mögött le is ölték.

Nerő rendőrkutya (Dobermann és Airedale keresztezés), mely Huf mainzi rendőr tulajdonu, a következő napon a nyomokat Mainzig egy házig követte s ott azt összekevese, a tettest, ki tettét előbb tagadta, feltalálta.

Elmsbornban mult év december 29-én ismeretlen tettesek egy aranyműves üzletébe betörték és 2000 márká értékű aranyeműt elloptak.

Ugyanezkor két éjjeli alak egy rendőr előtt gyanusnak tűnt fel; el akarta őket fogni, de azok megugrottak. A rendőr az egyiket üldözöbe vette és kutyáját is utána küldte. Az óriási testalkatu betörő és a rendőrkutya között heves küzdelem fejlődött ki; a betörő a kutyát minduntalan lerázta magáról, de az ismételt erőlyesen rárohant és sikerült őt mindaddig feltartóztatni, míg a rendőr is megérkezett.

A betörőnél, ki egy ismert hörtöntöltelék volt, az aranyművestől ellopott összes ékszerek megtaláltattak. Biztosra vehetjük, hogy kutya nélkül a rendőr nem foghatta volna el a betörőt.

Aachenben egy csoportosulást csak a kutyája segélyével tudott egy rendőr megzabolázn.

Lüneburgban Szilveszter éjjelen egy vadászberlő a területén egy orvvadászszal találkozott, kit több ízben megadásra hívott fel, de az felelet helyett egy lövést tett reá és elmenekült.

A rendőrségnél tett azonnali feljelentés alapján Wenk

A legjobb órák,

legszilárdabb ókzerek, egyszerűtől a legdrágábig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi Jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

mindháznál Szegedem.
Javitásolt 5 évi Jótállás mellett.
ArJozyzék ingyen!

A Lefroy-, Aberdeen- és Haddo Peak-csúcsok.

Bizállo a Banff-fürdőben.

IKépek a Cordillerák vidékéről.

rendőr „Cilly” nevű rendőr-kutyájával a helyszínén megjelent és sikerült annak segélyével alig két órával az eset után a vadorzót egy lüneburgi munkás személyében kideríteni, ki a cselekményt be is ismerte.

(Vége köv.)

A csendőrlegénység nevelése.

Irta: Argus.

(Vége.)

Neveljük, oktassuk őket az előljárók és bajtársak iránti teljes bizalomra.

Ezt az által érhetjük el, ha a valamely felvilágosításért hozzánk forduló alárendeltek, ha arra képesek vagyunk, a legjobb akarattal, a bajtársi érzés jóakaró hangján, világosítjuk fel és oktadjuk ki. S az által, ha minden alkalommal tisztességes, jóakaratu és jóindulatu bánásmódban részesítjük. S ha kérdéseire, képesítésünk vagy megfelelő szakismeretünk hiányában megfelelni nem tudnánk s ennél fogva őt fel nem világosíthatnánk, ezt inkább ismerjük be előtte, hogy sem kíváncsiságára czélzó gyanos megjegyzéssel utasítsuk el magunktól. Ez könnyen rossz vért szülne s bizalmát megingatná bennünk. Pedig az alárendelteknek jóakaróját, büséges, jóindulatu tanácsadóját kell ősrparancsnokában látnia.

Nagyon természetes, hogy mindezeknek már a próbacsendőri előkészítő tanfolyamban így kell történnie. Ha ez így történik, bizonyára nem fordul elő, hogy a próbacsendőr, már az alig egy-két heti kiképzés alatt, elidegenedik a testülettől, megijed a szerinte óriási tananyagtól s gyengének érzi magát az eléje táruló s még ismeretei hiányában legyőzhetetlennek látszó nehéz feladat megoldására.

A lángész kiváló isteni adomány, de nagyon kevesen részesülünk belőle. Vasszorgalommal lehet ugyan pótolni, de ez a tulajdonság is kevés emberben található. Az emberiség legtöbbje csak alig haladja túl a szellemi tehetőség közepes határát, még azok között is, a kik magasabb kiképzetésben részesültek. Mit várhatunk tehát azoktól a próbacsendőröktől, a kiknek legnagyobb része a szellemi művelődésnek csak éppen a legkezdetlegesebb fokáig, a betüvetés tudományának elsajátításáig való képesítésben részesült.

Tekintettel azonban arra, hogy a bármely alkalmazásban követelt tudnivalók összessége, a teendők szerint váltakozó sablonosságon alapszik, a csendőri tudnivalókra meg lehet tanítani a gyengébb felfogású egyéneket is. Csak hogy valamivel több idő alatt és több türelem mellett, mint az élénkebb felfogásukat. Ha azonban a nehezebb haladásnak a valódi okát megtaláljuk s az oktatási módszert a felfedezett okok csökkentésére irányítva alkalmazzuk, az eredmény nem fog elmaradni.

A lovasághoz kerülő ujonczokat lovagolni, a gyalogsághoz kerülőket jární, menetelni tanítják. Pedig nagyon

lehetséges, hogy az a lovasujoncz azelőtt már évéken át lovagolt, a gyalogsági ujonczról meg éppen bizonyos, hogy a saját lábán járt addig is, míg katonáékhoz nem került. Éppen így vagyunk a beszéddel is.

A csendőrséghez kerülő próbacsendőrök mindannyian tudnak beszélni. De legnagyobb részük előtt teljesen ismeretlen fogalmak a tantárgyaink különös kifejezései, sőt még a könyvek nyelvezete szerint való beszélés is nehéz nekik, az ő különféle tájszóláshoz szokott beszélő képességükkel szemben. Ez okozza aztán, hogy olvasási tehetőségük nehézsége mellett nem képesek a tantárgyak nagyobb részét, csakugy olvasgatás mellett, a nem éppen helyesen követett módszernek megfelelőleg szóról-szóra megtanulni és felmondani. S viszont ugyan ezek a katonaságnál, a szóbeli előadás és magyarázás mellett, ha nem is játszva, de sokkal könnyebben tanulták meg a szabályoknak és a törvényeknek azt a részét, a miket tudniok kellett.

Fölöttébb ajánlatos volna tehát a próbacsendőr előkészítő tanfolyamon, a kezdőkkel legalább három hónapra át, az olvasva és magyarázva tanulást megbonosítani akkép, hogy az előadás ideje alatt, az éppen előirt tantárgy oktatásra kerülő részét, ahányszor és a hány tanonczczal csak lehet felolvasatni s közben az oktató a felolvasott részt, a saját szavaival ismételt magyarázná s mindezeket az élénkebb felfogásuakkal utána mondatni megkísérelné. A tanórán a hallgatók figyelme fokozottabb fegyelem alatt áll s könnyebben felfogja az előtte ismételt felolvasott és megmagyarázott tananyagot, mintha a tanórán kívül kétszer annyiszor elolvassa is. Sőt az ajánlott módszer szerinti oktatás mellett, a tananyagnak, a tanórán kívül való olvasgatása már csak ismétlésszámba menne.

Hogy az ekként való oktatás célravezetőbb és eredményesebb lenne, bizonyítja az, hogy ha ugyanannak az egyéneknek, ugyanazt a néhány sorból álló parancsot vagy meghagyást szóbelileg, az ő szavai szerint megmagyarázva adjuk át, hogy azt valakivel közölje, sokkal inkább meg tud felelni a megbízatásnak, mintha írásból tanultattuk volna vele.

Mikor pedig a három hó elteltével a könyv irálya szerinti beszédet elsajátította, vagy legalább is megfelelő ismeretet szerzett a különféle kifejezések között, a negyedik, illetve a gyengébbeknél az öt- és hatodik hónapban már a tanóra alatt ne az oktató kérdezze ki őket, hanem az ő felügyelote alatt egyiket a másikkal kérdeztessék ki s a kérdező igazítsa helyre a felelőt, ha hibázik. Így mind a kettőnek a figyelme egyszerre a tárgy köré összpontosul egyrészt, másrészt az eljárás felkelti az ambíciót mind a kettőben s egyidejűleg a többiben is, mert minden kérdező arra törekszik, hogy hibát leljen az előadásban, az előadó pedig, hogy helyreigazításra okot ne adjon. Az oktatónak ezalatt nem

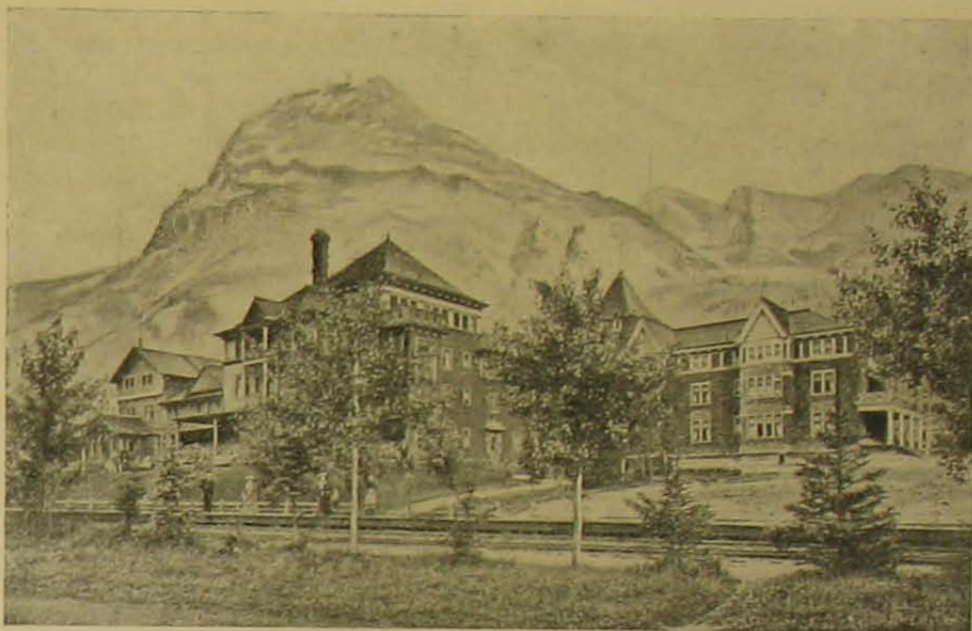
Ha fáj a feje

ne tévővázsek, hanem használjon azonnal

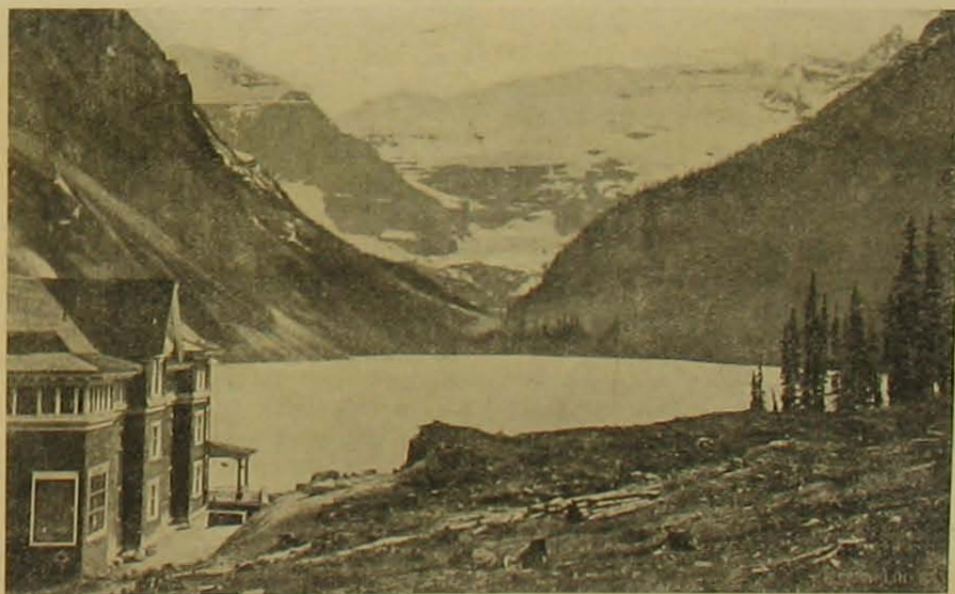
Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást eltüntet. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.

Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

Nyaralók Fieldben.

Louise and Chalet-tó.

Képek a Cordillerák vidékéről.

volna más dolga, mint a felügyelet s ba szükséges, az észrevételeknek magyarázat által való kiegyenlítése.

Ilyen oktatás mellett, a tanonc nem csak megtanulná a tananyagot, hanem, a mi a legfőbb, meg is értene. Meg is értene, mert nemcsak a feleletet, hanem a kérdést is megszokná. Emellett, az oktató magyarázatából megismerné az előtte szokatlan és nehezebb kifejezések jelentőségét is.

A mennyiben pedig az örsökön a rendszeres időközökben iskolát tart az őrsparancsnok, ugyancsak ezt a módszert kellene meghonosítani ott is, természetesen a szokásos bemagolás mellőzésével.

Az altiszti tanoncoknál az első két hónapban ugyan ezen módszer szerint kellene folytatni az oktatást. Később pedig, hogy a hallgatók — elnevezésükhöz biven — ne csak a folytonos hallgatásra legyenek kárhóztatva, óránként és felváltva az előadói tisztet kellene betölteniök és az éppen előadásra kerülő tananyagból társaiknak magyarázatot kellene tartaniok. Természetesen az oktató felügyelete alatt, a ki magyarázó felvilágosításokkal mindannyiszor helyreigazítaná, valahányszor tévedne.

Tapasztalható jelenség egyeseknél még a büntetéseik kikérdezésénél is, hogy bár teljesen kész anyag van a kezében, jegyzetei is vannak az egész ügyről, mégis a másodcsendőr, a bizalmi egyének és a büntettes együttes jelenléte által előidézett nyilvánosság következtében zavarba jön, nem tudja feltenni a kérdéseket a kellő formában; nem tud a kezében levő gyanuokokból más és más kérdéseket teremteni, a feleletekből új kérdéseket formálni.

Mindezek nem történhetnének meg, ha a csendőrök az oktatás alkalmával, de különösen az altiszt-képző tanfolyamon, a hol tapasztalt oktatók előtt vannak, naponként, illetve óránként felváltva előadókul alkalmaztatnának, a tanosztálybeli nyilvánosság előtt magyarázatokat tartanának s ekként a nyilvánosságot s ugy az altiszti, mint a tiszti előjárók jelenlétét megszokván, nem jönnének a könnyen tudatlanságnak minősíthető kínos zavarba egyrészt, másrészt az elsajátított, szakszerűen ismertető, közvetlen, élénk előadás és a gyengébbek által nehezen megérthető tananyagrészeknek felvilágosító magyarázata által eredményesebben is oktathatnák majdan alárendeltjeiket s ebben még a ritkábban látzott tiszti előjáró jelenléte sem feszélyezné őket.

Mindezekon felül nagyban elősegítheti az oktatás eredményességét s az oktatásnál szükséges bátorság elsajátítását még a feltétlen bizalom is.

Ha az alárendelt vagy a tanonc, teljes bizalommal fordulhat minden, az általa könnyen meg nem érthető vagy fel nem fogható dolgokban felvilágosításért parancsnokához vagy oktatójához; ba annak részéről minden

alkalommal jóakaratu és jóindulatra mutató bánásmódban részesül; ba nehézkes felfogása miatt a többiek előtt gunyos, sértő, kicsinylő kifejezésekkel nem utasítatik vissza, hanem kellő magyarázatot nyerhet; ba nehezkesebb felfogása nem minősítettik mindjárt közömbösségnek és a tanulásban való banyagságnak: bizonyos, hogy több szorgalommal és megfelelő jóakaratu felvilágosítások mellett több eredménynyel is sajátítja el a tudnivalókat. S emellett előjárójába, oktatójába vetett bizalma s az iránta tanusítani köteles tisztelete is növekedik, szilárdul.

Miután pedig csak az a cél kell hogy lebegjen szemünk előtt, hogy a csendőrlegénység, különösen a testület gerinczét képező altiszti kar nevelését a lehető legmagasabb színvonalra emeljük s ezáltal működésében tökéletesbitsük, hagyjuk el az oktatás és nevelés terén mindazon sablonszerű ódiságokat (a magyarázat nélkül való bemagoltatás s ebből kifolyólag az értelem nélküli felmondás stb.), a melyek az előrehaladásban bennünket gátolbatnának, baladjunk előre vállvetve közös akarattal a kitűzött cél felé, mert csak úgy fejlődhetünk s csak így bathatja át működésünket minden téren — a szemnek és elmének egyaránt jóleső — világosság: a tudás világossága.

Tebát: legyen világosság!

A spanyol király Féltoronyban.

Irta: Egy jelenvolt.

A minap egy fénykép jutott kezembe, mely a spanyol király ő Felségét ábrázolja, midőn a mosonmegyei Féltorony községben besenyei László Albert ezredesnek, a m. kir. VI. számú csendőrkerület parancsnokának jelentését fogadja.

Ezen kép néhány ritka és változatos nap emlékeit idézi föl bennem, melyeket mint az annak idején — a királyi vadászatok alkalmával — összpontosítva volt csendőrség egy tagja ugyancsak Féltoronyban tölteni szerencsém volt. A féltoronyi kastély Frigyes főherceg ő királyi Fensége magyaróvári birtokának s az egész vidéknek úgyszólván gyöngye.

Gyönyörű fekvésénél s fejedelmi berendezésénél fogva egy királyi pár méltó fogadására, a vadászterület pedig óriási kiterjedésénél s páratlanul gazdag vadállományánál fogva egy ily nagyzebásu vadászat rendezésére kiválóan alkalmas.

Egy valóban fejedelmi udvartartás pazar külső dísz, a király vonzó, érdekes egyénisége s páratlan, szívélyes közvetlensége, a királyné ragyogó szépsége, a nagy vendégsereg s a gyönyörű őszi időben lefolyt vadászatok nagyszerű eredménye oly élvezetessé és érdekessé tette az akkori szolgálatot, hogy annak nehezségéről megfeledkezve s az óriási felelősség súlyát nem érezve, az egész életre kiható felejthetetlen emlékek tartozunk Frigyes királyi herceg ő Fenségének, ki főuri birtokán a rokon királyi párt egy oly fogadásban részesítette, hogy pazarabbat, szívélyesebbet s fényesebbet elképzelni sem lehet.

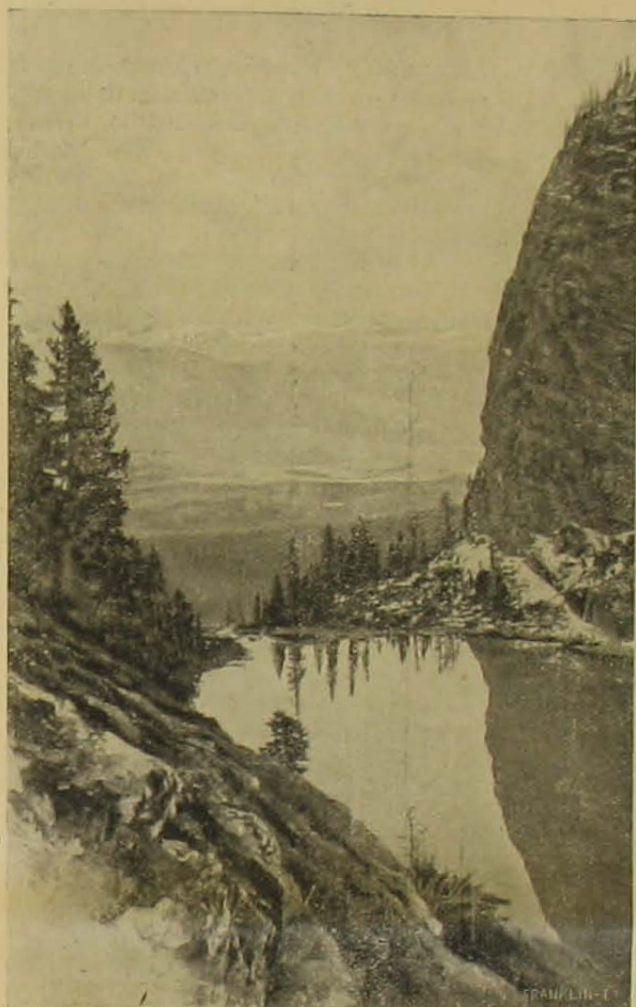
Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak ké-
Árjegyzéket ingyen
és bérmentre küld

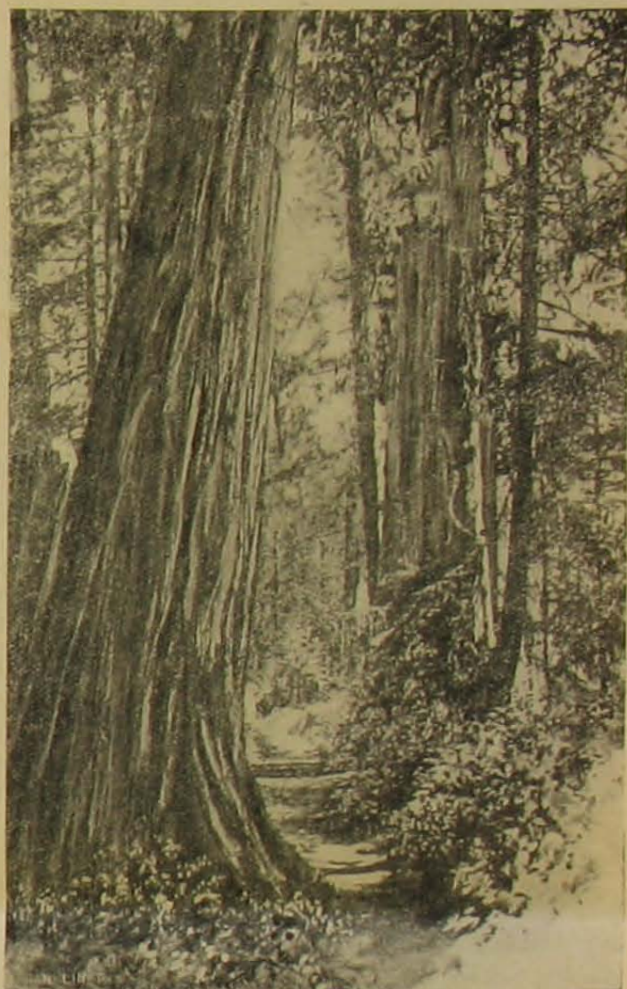
DÉRY EDE

legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó
árak teljes jótállás mellett. Csakély havi részletfizetésre.
— Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. —
kerékpár- és varrógép
nagyraktár

SZEGED.

Az Ágnes-tó völgye.

Részlet a Stanley-parkból.

Képek a Cordillerák vidékeről.

XIII. Alfonz, Spanyolország fiatal királyán meg is látszott, hogy igazán jól érzi magát. Mint szenvedélyes vadász és elsőrendű lövő tapasztalhatta, hogy nálunk még van annyi vad, hogy időközönként képtelen volt mindazt elejteni, mi eléje került, daczára annak, hogy négy duplacsövű puskáját két iskolázott vadásza akrobata ügyességgel nyújtotta a királyi vendég kezeibe. Oly sok volt a vad, hogy a Felség kezeit leeresztve, az élvezettől sugárzó arcczal mondotta: «No, ilyen nem is képzeltem magamnak». — «Nem bírom már». De néhány pillanatnyi szünet után csak ismét szólottak puskái s a bajtók ismét csak nem győzték a királyi vadász által elejtett vadat összeszedni. Fültanuja voltam, mikor egy napon négyszer hangzott el a hajtók éljenzése — 400 nyulat lőtt aznap a király — s ki tudná megszámlálni a fácánok és foglyok tömegét, melyeket aznap a királyi vadász sörétje ért.

Magam is szenvedélyes vadász vagyok, sok jó lövővel találkoztam életemben, de nem hittem volna, hogy legyen ember, ki a puskát játsszi könnyedség mellett ily bámulatba ejtő ügyességgel kezeli. Saját szemeimmel láttam, mikor kilencz nyúl majdnem egymás bántán, ijedségükben szörnyü iramodással tartott a király felé; lehetetlennek hittem, hogy legalább egy tapsifüles ne tudjon menekülni. Rosszul gondoltam! alig jött a

csoport lőtávolságra, gyors egymásutánban kilencz lövés dördült el a király puskáiból s a kilencz nyúl szagatott vonalban a szántásban hevert.

A vadászatok délelőtt kilencz órától délután 4—5 óráig tartottak s a fejedelmi vendégek ezen idő alatt alig pihentek, hanem — egy rövid étkezést kivéve — szünet nélkül tartottak a hajtóknak előrenyomuló, ezrekre menő seregével.

*

A királyi látogatás alkalmával besenyei László Albert ezredes parancsnoksága alatt, Nagy Vilmos s románjai lovag Czögler Gusztáv főhadnagy, valamint 60 csendőr ügyelt Féltoronyban a királyi pár biztonságára.

Az utolsó napi vadászat Magyaróvár felé huzódott, hol a királyi pár vonatra szállva, Bécsbe utazott. Már előzőleg egy udvari ebéd alkalmával, de a bucsuzásakor is úgy a király, mint a királyné ő felsége, az összpontosítva volt csendőrség parancsnokának, besenyei László Albert ezredesnek páratlanul szívélyes és lekötélvező módon ismételtlen megköszönte fáradozásait. A legénység magatartása és kinézése pedig már a vadászatok alkalmával képezte a fejedelmi vendégek résséről ismételt dicsérő elismerés tárgyát.

HIREK.

A bázigazda, Frigyes királyi herczeg, nem győzte eléggé teljes elismerését a köszönetét kifejezni. Hogy mennyire büszke lehetett a csendőrségre, mutatja azon körülmény, hogy minden alkalmat felhasznál, hogy az uradalmainak területén szolgáló s általa személyesen ismert altiszteket királyi vendégének bemutatassa; ilyenkor a királyljal egy kocsin ülve, fogatát megállíttatta, az illető altiszteket magához intette s azt valóban lekötöző szavakkal mutatta be királyi öcscsének.

A kifogástalan rend s azon körülmény, hogy a tiz napi vadászatok alatt a legcsekélyebb incidens sem történt, a királyi vendégeket annál kellemesebben lepte meg, mert csodálkozásukra csendőrt sohasem láttak.

Később hallottuk azután, hogy ez a fejedelmi vendégek között beszéd tárgyát is képezte s hogy mindenki csodálkozott ezen a „boszorkányságon”.

Nem vélek szerénytelenséget elkövetni, ha azt állítom, hogy a spanyol király ö Felsőregnek Féltoronyban való tartózkodása ily zavartalanul folyt le, az nagyrészt az ott összpontosítva volt csendőség munkájának, első sorban pedig besenyei László Albert ezredesnek tulajdonítató, ki nagy szaktudással, tapintattal, körültekintéssel és lankadást nem ismerő buzgalommal oldotta meg nehez és felelősségterhes feladatát. Hálás szívvel s parancsnokunkra büszkén vettük tudomásul a királyi elismerésnek ismételt kifejezését s ebben mindnyájan nehez, éjjel-nappal tartó, fáradalmas és felelősségteljes szolgálatunkért kitüntető kárpótlást nyertünk.

Adná egy kedvező sors, hogy még máskor is legyen a testületnek alkalmá Spanyolország fiatal királyának zavartalan itt időzéséről gondoskodni.*

KÉPEINKHEZ.

Képek a Cordillerák vidékéről.

Az északamerikai begylánczolat, a hatalmas Cordillerák egyes részét mutatjuk be olvasóinknak a jelen számunkban között képekben. Az európai Alpsekhez hasonló eme begylánczolat Amerika északi részén, Alaska hideg vidékén kezdődik s délfelé, a forró California irányába haladva átszeli Canada és az Egyesült-Államok területét. A begyláncz egyik legszebb és legfestőibb képét nyújtja az ugrnevezett Rocky-Mountain hegység, mely magasratörő havas csucsaival és sötét völgyeiben levő csillogó tavaival éppen Canada vidéken valóságos természetű panorámát tár elénk. Van is igen sok látogatója, különösen nyáron, özonlik ide Amerika szórakozni vágyó lakossága. A hegység legkisebb pontjain vendéglők, üdülőhelyek emelkednek; az alig bozzáférhető völgyeken át jól járható ut vezet s a legszélesebb csucsonk mentázak állanak. Magyar véreink közül is sokan laknak e tájon szétszórvá. A legnagyobb központjuk Letlbridge, amelynek tárnáiban százával vannak a magyar munkások. Jól keresnek mind és soraikkal is meg vannak elégedve. Mégis csak bajtja, készíti őket hazafelé a honvágy, s nagyobb részük, ha pár év alatt szerez egy kis tőkét, ott hagyja e festői szépségű, de ránezve mégis idegen vidéket és siet haza a hármashérez és négy folyam tájára; mintha ezzel is a nagy költő ama szavait: „Itt élned, halnod kell!”, akarná valóra váltani.

* Öszintén sajnáljuk, hogy technikai okok miatt nem vagyunk abban a kellemes helyzetben, hogy az érdekesen leirt vadászatokról néhány képet közölhesünk. (Szork.)

Tömeges mérgezés. A bíbarmegyei Mezőkeresztes községben Tóth Lajos ottani lakos márczius 10-én meghalt s miután a halottkémlést fogantató orvos a balál okául agybűdést állapított meg, Tóth bullája másnap el is temettetett. A temetés után az elhunyt ismerősei annak lakására menve halottitort ültek, a melyen természetesen pálinka mellett siratták társuk kimulását. A halottitort azonban igen szomorú kimenettelű volt, amennyiben a résztvevők közül a tor után bárom nap alatt tizenegyen követték elcsiratott társukat, míg hárman súlyosan megbetegedtek. A tömeges halálozás okát felderítendő, a nagyváradi királyi ügyészség a vizsgálatot — az ottani örs közbenjöttével — elrendelte s a halottak felbonczolása alkalmával megállapítatott, hogy az elbalt egyének valamennyien mérgezésnek lettek áldozatai. A vizsgálat során megállapítást nyert az is, hogy a mérgezés az elhunytak által elfogyasztott pálinkában volt, a mi annál is inkább nyilvánvaló, mert a torozók ugyanabból a pálinkából ittak, a mely az utólag fogantatóított bonczolás adatai szerint, Tóth Lajosnak is halálát okozta. A mérgezés mineműségének megállapítása az ügyészség által e czélből — egyes hullarészek megküldése mellett — megkeresett országos vegyész feladata lesz. A csendőri nyomozás, melyet Nagy járásörmester tizenkettedmagával folytat, azt állapította meg, hogy a mérget valószínűleg maga az iszákos és életunt Tóth Lajos keverte a pálinkába nyilván öngyilkossági szándékból, a mely cselekményének kivüle még 14 ártatlan ember esett áldozatául.

Rablógyilkosság. Márczius 16-án reggel 5—6 óra között a Szikszó és Alsóvadász közötti törvényhatósági uton Gutman Adolf szikszói terménykereskedő az alsóvadászói fióküzletébe menetközben Alsóvadász közelében, forgópisztolyból kétszer fejbe löve, meggyilkoltatott és kiraboltatott. A nyomozást László János járásörmester, szikszói örsparancsnok bevezette és a tettest Losonczy Károly alsóvadászai lakos személyében kiderítve letartóztatta.

Egy csendőr meglövetése. Resiczabányán márczius 14-én este háromnegyed 9 órakor Weiszer József ottani lakos Szegedi Viktor szintén resiczabányai lakost, a nyílt utcán forgópisztolyból bálbálöve, életveszélyesen megsebesítette. A lövés zajára elősiető Kosik János sétáló csendőr a merénylő Weiszerral szemben, szolgálólalig föllépve kardot rántott és annak karját megrágvá, rajta 12 nap alatt gyógyuló sérülést okozott, Weiszer abban a pillanatban, a midőn Kosik csendőr ellene a vágást intézte, Kosik csendőrré lött és azt mellen találva életveszélyesen megsebesítette. Weiszer az örs által el-fogatott, Kosik csendőr pedig gyógykezelés végett a temesvári cs és kir. katonai kórházba szállíttatott.

Orvtámadás. Márczius 16-án éjjel háromnegyed 12 órakor a somogy megyei Gadány községben portyázó mesztegnyői örsbeli járőrre orrvadászok két eredménytelen lövést intéztek. Járőr az orrvadászok lövéseit szintén két lövéssel viszonzotta, a lövések eredménye azonban, miután az orrvadászok elmenekültek, ismeretlen. Az ismeretlen támadók ellen a nyomozás folyik.

Kérelem. Szigeti János Bács községben állomásozó örsvezető kéri Bartha Ödönt, a ki vele a cs. és kir. 63. gyalogezredben mint szakaszvezető együtt szolgált és később az I. számn csendőrkörület állományába lépett, hogy címét vele közölje.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Röntgensugár, mint bizonyítási eszköz. Sötét éjszaka történt az a verekedés, melyben H. egy revolverlövés következtében életveszélyesen megsebesült. A könnyen bekövetkező komplikációk arra késztették a nyomozó közegeket, hogy H.-t eskü alatt hallgassák ki, és e kiballgatás alkalmával H. azt állította, hogy a lövés L.-től származik. Az L. ellen megindított nyomozás azonban azon eredményre vezetett, hogy L. bűnösege teljesen valószínűtlennek látszott, és a gyanu H. testvéreire irányult. Az eljárást L. ellen beszüntették, és H. ellen megindították a nyomozást hamis eskü miatt. A nyomozás során megállapították, hogy L.-nél akkor este egy hat milliméteres, H. testvérénél egy kilencz milliméteres revolver volt. Miután a golyó, amely H. testébe furódott, bennmaradt a hátában, megvizsgálták röntgensugarakkal. Több fotografiát vettek fel, s midőn a H. testében lévő golyót egy hat milliméteres és kilencz milliméteres golyóval összehasonlították, a legnagyobb biztossággal állapították meg, hogy a H. testében lévő golyó nem lehet kilencz milliméteres. H.-t azonnal szabadlábra helyezték. A terhelő tanuvallomások következtében a röntgensugarakkal való fényképezés nélkül biztossan elítélték volna hamis eskü miatt.

Tavaszi teendők a gyümölcsösben. A tavaszi munkát a hernyózással kezdjük. Óvjuk meg a hernyót pusztító madarak fészkeit, a mobot és zuzmót tisztítsuk le, az elszáradt, megsérült beteg ágakat távolítsuk el. Ha ültetni akarunk, ezeket tartsuk szem előtt: Legyen a gödör nagy és tágas, mert a mély ültetés a fának bizonyos halála. Az őszi ültetés előnyösebb a tavaszinál. Az ültetésnél a fát folyton rázogatni kell. Ne ültessük sűrűn a fákat. Ültetésre a 3—4 éves csemeték a jók. Legtávolabb ültetendők a dió-, gesztenye-, cseresznyefák, 12—14 méternyire. Kajszin barack, meggy, mandula 5—6 méternyire. A gulafák 4—6 méter távolsággal beérik.

A jótékonyág szédelgői. A jótékonyág czimén való szédelgések Angolországban virágznak legjobban. Ime egy pár eset: Valaki — rendszerint valamelyik házaspár — jótékony egyesületet alapít például elhagyott gyermekek felségélyezésére. Megkezdődik a gyűjtés. A látszat kedvéért felnevelnek egy árvát, de ez az egybegyűlt összegnek tizedrészét sem emésztí fel, a pénz legjava a jószívű ravasz kezdeményezők zsebébe vándorol. Londonban már évek óta fennáll a rossz bánásmódban részesített és ébező macskák védelmére létesült társaság, a mely évenként hetven ezer koronát szed össze a tagoktól. Nemrég kitudódott, hogy a szegény macskák nem kaptak mást, mint kloroform-pilulákat, a miktől szépen a másvilágra költöztek. Van egy hölgy, a ki koldulóleveleket szokott küldözgetni az özvegyekre jutott asszonyokhoz és a sorok között azt sejteti, hogy ő intim viszonyban volt a megboldogulttal. És még sok ilyen sötét alak élőködik Angolországban a jótékonyággal.

A legmélyebb furólyuk. A földön a legmélyebb furólyuk Oroszországban, Ribnik közelében van. Itt ugyanis kőszéntelepek vannak és újabban igen mélyen fekvő rétegek után kutatnak. Cucbov faluban egy furólyukon dolgoznak, melyben már a múlt év decemberében 2156 méter mélyen voltak. A furócső átmérő ebben a

mélységben negyvennyolcz milliméter. A furást ez évben folytatták és kétezerkétszázötven méter mélységig akaruk lejutni.

Az elnökök bibliái. Az Egyesült-Államok újonnan megválasztott elnökei az ünnepélyes beigtatás napján esküt tesznek s eskü alatt kezük a szentírásón nyugszik. A mikor most az új elnök, Taft beigtatásának napja közeledett, megindult a találgatás, hogy milyen bibliát fog ő használni az eskü letétele alkalmával. Mert az új elnökök mindig más és más bibliát használtak a beigtatáskor. Így például, midőn Clevelandot beigtatták, ő egy kis bibliát tartott a kezében, melyet az édesanyjától kapott gyermek korában az egyszerű kötetű könyvet s megőrizte élete végéig. Második inangurációja alkalmával is használta. Mac-Kinley a néger püspöktől kapott egy nagy és gazdag aranyzárral és díszítéssel kiállított bibliát. A könyv marocói bőrből volt kötve, aranyozással ellátva és a szentírás egyes jelenetei olajnyomásban voltak megőrkítve a könyv belsejében. Roosevelt ugyanazt a bibliát használta, melyre newyorki kormányzóvá való megválasztása alkalmával esküt tett. Ezt a bibliát Rooseveltnek a felesége ajándékozta férjének esküdjük napján. Arról még nem érkezett hír, hogy Taft melyik bibliát használta mai beigtatása alkalmával.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratos vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes olyesetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdést előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdézősködéseknek eleje vétessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

B. F. cs. ez. őrtő Izsák. Véleményünk szerint igen.

P. őrv. Mezőkaszony. Ha a követelményeknek egyébként megfelel: igen.

L. őrmester 120. Mogszakított szolgálati ideje csak legfelsőbb kegyelem útján számítható be, akkor is csak úgy, ha a megszakítás okhibáján kívül keletkezett.

Girált. A btkv. 163. §-ába ütköző büntetés miatt feljelentendő, esetleg — ha a járőr szükségesnek tartaná — elfogható.

G. J. ő. 1. Irja tisztában, nem tuduk elolvasni. 2. «Miért nem hozza el a piaczekulcsot?» 3. «Látta, a mint a tolvajjött?» 4. Ennek elbírálása nem a mi hatáskörünkbe tartozik.

M. D. esendőr Lugos. Nyugodt lehet, pénze nincs veszélyeztetve; azon nyugdíjegyületnek számos esendőr, hivatalnok, orvos ügyvéd tagja van.

M. V. esendőr. 1. Olvassa el lapunk 1908. évi 1. számában K. J.-nek adott üzenetünket. 2. azon mi nem eegithetünk.

9287. Az idézett rendelet értelmében ugyan nem, de nincs kizárva, kérje szolgálati uton.

Érdeklődő. Ha megyei szabályrendelet nem tiltja, nincs beavatkozásra ok.

Csillag. 1. és 3. Okosabb dolgokon törjék fejüket. 2. Tegerzni egymást. 4. Az 1908. évi 9287. eln. sz. honvéd ministeri rendelet — amely bizonyára az őrszel is közöltetett, — mérvadó.

Kérjen ingyen és bérmentve

képes árjegyzéket: cs. és kir. szab. sérvkötők-,
hygienikus gummiáruk- és betegápoláshoz szükséges
eszközokról.

KELETI J. orvosi műszergyáros
Budapest IV., Koronaherceg-utca 17.

M. J. Sepsiszentgyörgy. Ne reformokon törje a fejét; hagyja csak azokat az arra hiva ottakra; van Önnek annál fontosabb dolga is, azzal foglalkozzék.

Cs. S. Jósikatelep. «A pap sertései» és «A czipőfűző és olmaradt mátkaság» cz. cikkei nem közölhetők. Először is nagyon kates, hogy a süldők épp a járőről várták volna a kiszabadítást és ezért három napig türelmesen hallgattak volna a pinczében. De még kétségesebb az, hogy valaki, midőn esküvőjétől csak pár nap választja el, sőt épen jegyese szüleinél, imádottja közelében tartózkodik, gyujtogatásra gondoljon és ily módon veszélyeztesse a zás jövőjét.

L. A. örv. «Az iszákosságról» czimű cikke egészen jól indul; majd tülerőssé és személyeskedővé válik, aztán pedig egészen ellaposodik. Nem közölhető.

1876. A «Haranglopás gyujtogatással» czimű cikkét alkalmasilag közölni fogjuk. Türelm.

Enesi örs. Helyesen értelmezik.

Kiváncsi és L. E. Sorsjegyeik nem nyertek.

Gy. csendőr Birkis. Olvassa el lapunk 1908. évi 33. számában «S. P.» alatt adott válaszukat.

Családos. Lapozgasson egy keveset a folyó évi zsebkönyvben, a 62. lapon megtalálja kérdésére a választ.

Örs Korpona. Nem kaphat, mert a csendőrlégénységnek, mint katonaaállományú egyéneknek erre igényük nincs, (a sportruha viselése meg van tiltva), családtagsaik részére pedig ez a kedvezmény nincs kiterjesztve.

333. Nincs kizárva.

K. S. jörm. Nem lehetetlen, adja elő kérelmét szolgálati uton.

P. 1. Mindennemű jelentések az őrsirodában teendők meg. 2. Magánlakásnak tekintendő. 3. Sem 6 óra előtt, sem aztán nem kötelezhető arra, hogy azt megnevezze. 4. Szolgálati ügy Máskor okosabb dolgokon törje fejét.

Örs Nagyszurduk 21. Kérdésük még korai.

Kőrözsa. Nemcsak hogy nem illik, hanem még sértészámba is mehet.

L. T. D. Nincs felvéve.

B. J. Ha társai beleegyeznek, miért ne?

Kiváncsi. Kuhn Ferencz báró Morva-, Koller Sándor báró pedig Csehországban született.

70. 1. Lapunk f. évi 11. számában «Kunmagyar»-nak 1. alatti válaszukból megtudhatja. 2. Hazánk zászlója s illetőleg színeire nézve, épp úgy, mint a czimerére nézve régebbi törvényeink határozott intézkedést nem tartalmaznak. A képes krónikákban említés történik arról, hogy őseink vörös zászló alatt harcoltak, a melyen fekete karvaly (turul) madár képe volt látható, de ugyancsak ezen krónika szerint a magyar hadsereg a piros- fehér színű zászlót is használta. II. Endre királynak egy 1222. évben kelt okmányán a pecsét vörös-fehér-zöld selyemzsinóron függ. Ilyen színeket használtak általában. Magyarország színei gyanánt a vörös-fehér-zöld szerepelt. Ezen színek és ily színű zászlók elfogadása az 1848. évi XXI. tcz. 1. §-án alapul.

28 korona és H. F. csendőr Rozsnyó. Koronaór gyalogos napi zsoldja 90 fillér, a tizedesé 140 korona, az őrmesteré 150 korona. Azonkívül a koronaór gyalogos altiszti szolgálati jutalomdíja havi 30 korona, az altiszteké havi 35 koronában van megállapítva. Kihallgatmányuk évi 190 korona. Tömegrendszerük a miénknek felel meg.

Lenke. 1. Szolg. utasításunk átdolgozás alatt áll; körülbelül egy év múlva. 2. Régen tervbe van véve, de bizonyosat nem tudni. 3. Sorjegyére később. 4. Majd rákörülni a sor. 5. A kamélias hölgy, A vasgyáros, A kis lord, A tékozló fiú, A dicősbég útja, A képviselő leánya stb. 6. Hecht-bankháznál Budapest, rendelje meg a «Merkur»-t. 7. Kérdése még korai. 8. Révai testvérek irodalmi in. ézet r.-t. Budapest VIII. Üllői-ut 18.

1909. Nem.

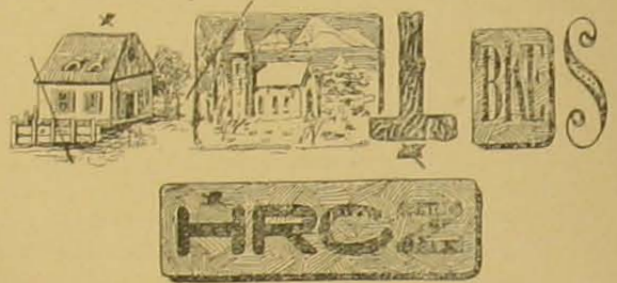
Kiváncsi. Minden év január 2-án.

Gondos atya. Kérjen «Erzsébet királyné sanatórium igazgatóságától Budakesz» prospektust és a felvételő vonatkozó úrlapokat, azokból az összes tudnivalók kivethetők. Aligha sikerül ingyenes helyre bejutni. Napi ápolási díj négy korona. Segély iránti kérvénye — figyelemmel a fenforgó méltánylát érdemlő körülményekre — valószínűleg kedvező elintézését nyer.

Kőhalom. Kérdésére helyszüke miatt érdemleges választ nem adhatunk. Kérjen bármely alreáliskolától «Tájékoztató»-t, ingyen megküldik. Abban minden irányban van intézkedés.

FEJTÖRŐK.

Képtalány.

Számtalány.

Egy apa átadott 90 darab almát 3 fiának, és pedig a legkisebbnek 10, a középsőnek 30, a legnagyobbak 50 darabot, azzal, hogy adják el egyenlő árban s mindannyian egyenlő összeget hozzanak haza. A fiúk egyenként 20—20 fillért hoztak. Kérdés: hogy adták el az almákat?

Betűtalány.

97 & Anglia.

Megfejtési határidő: 1909 április 5.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné sanatoriumi sorsjegy lesz kisorsolva.

Lapunk f. évi 11. sz.-ban közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: Káposztásmegyeri vadászatok. — Vers- talány: Holló. — Számtalány:

5		1
0	9	6
4		2

Helyesen megfejtették: Deák járásőrmester Kiskunfélegyháza, a beszterczebányai örs, Huszár Mihály csendőr Bánokszentgyörgy, Gergely Sándor jörm. és ifj. Gergely Sándor Dés.

A kisorsolt Erzsébet-királyné Sanatorium-sorsjegyet a beszterczebányai örsnek Beszterczebányára elküldöttük.

HIVATALOS RÉSZ.

Körrendelet.

A kivándorlók északnyugati európai kikötők felé irányításának részleges korlátozása tárgyában:

14,995/1909. V. c. B. M. sz. Valamennyi törvényhatóságnak Budapest kivételével. Tudomás, műbeztartás és az alája rendelt hatóságokkal bason célból leendő közlés végett értesitem a törvényhatóságokat, hogy a Cunard Steam Ship Co. Limited liverpooli hajós cég részére a Fiumén át el nem szállítható kivándorlóknak az északnyugati európai kikötők felé irányíthatása iránt, az 1904. évi november hó 21-én 113,678. sz. a. kelt itteni körrendelet szerint ideiglenes megadott engedély részben megváltoztatásával, a Hamburg-Amerika Linie hajótársaság részére történő irányítást megtiltottam.

Budapest, 1909 febr. 4-én.

Andrássy a. k. belügyminiszter.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi márczius hó 1-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Egyeter Ferencz. a m. kir. I. számú csendőrkerületnél létszám felett vezetett ezredeinek, a saját kérelmére megejtett felülvizsgálat eredménye alapján, mint rokkant, és mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlannak az *állandó nyugállományba való helyezését* * legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

* Az állandó nyugállományba helyezés napja: 1909. évi április hó 1-je.

Választott lakhelye: Budapest.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter úr által: nemesszeghi *Nemesszeghy* László főszámtanácsos, a m. kir. csendőrségi felszerelési anyagraktár főnöke, a m. kir. határrendőrség létesítése alkalmából szükségelt összes felszereléseknek beszerzése, bevizsgálása és elszállítása körül kifejtett és az államkinc tárra felettte hasznos és rendkívüli munkásságáért.

A m. kir. III. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: *Balogh* Sándor cz. őrmester: mert a közbiztonsági szolgálat terén általában, de különösen a bajai városi őrsön léte alatt oly kiváló buzgalmat és eredményes tevékenységet fejtett ki, hogy a lakosság és batóság bizalmát kiérdemelte.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: *Horváth* Imre, *Kotáncei Hetesi* János, *Baranyai* János II., *Rédei Győző*, *Kondcs* Gábor, *Czeiner* György, *Bruncsics* Lajos, *Horváth* György I. és

Virág Ferencz csendőrök, a muraszombati szolgabírói járás területén elharapódzott gynyogatásoknak fáradságot nem ismerő buzgósággal és kitartással történt kiderítése körül tanusított eredményes tevékenységükért.

Pap József I. czimz. őrmester, 11 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes működéséért, valamint őrsének példás rendben tartása és alárendeltjeinek helyes befolyásolásáért.

Kolma Imre szekezárdi szárnybeli csendőr czimz. őrsvezető, e y veszélyes kóbor cigánykaravánnak ügyes és leleményes eljárással történt elfogása, az ugyanezen cigányok ellenszegülése folytán bekövetkezett fegyverbasználatnál tanusított bátor és nyugodt magatartása, valamint a fegyverbecsület férfias megóvásáért.

Megelégedésnyilvánítás.

A m. kir. V. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: *Czékus* László főhadnagy besztercebányai és

Somogyi Mihály badnagy ipolyesági szakaszparancsnokok, a tanosztályban levő büntügyi muzeum részére küldendő bünjelek megszerzése és beszállítása körül kifejtett buzgalmukért megelégedésnyilvánításban részesítették.

Nyilvánosan megdicsértetett:

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: *Ferencsik* György csendőr, egy veszélyes kóborcigány karavánnak ügyes és leleményes eljárással történt elfogása körül tanusított eredményes közreműködésé t.

Kinevezettek:

1909. évi márczius hó 1-ével:

Csendőr-járásořrmesterekké:

<i>Horváth</i> Sámuel őrmester (1. rangsz.)	a VII.,
<i>Szalay</i> János	(2. ") a VIII.,
<i>Palkó</i> Sándor	(3. ") a II.,
<i>Vágási</i> Mihály	(4. ") a IV.,
<i>Vargyas</i> Márton	(5. ") a VII. és
<i>Apáthy</i> Domokos	(6. ") a II. számú

csendőrkerület állományában.

Előléptettek:

1909. évi márczius hó 16-ával:

Az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után:

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Kiss István I., *Papp* Ferencz, *Bogyor* Sándor és *Ábrhám* József csendőrök, *csendőr czimzetes őrsvezetőkké.*

Pénzbeli megjutalmazás.

A m. kir. belügyminiszter úr 1909 február 16-án kelt 157,037/V-b. számú rendeletével, a «Pesti Magyar Kereskedelmi Bank» kárára, 1908 október 28-án, Uj-

Brucker Győző Nándor és Társa
órás, ékszerész. **GYÖR 33. sz.**

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm **500 képpel** ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

pesten elkövetett bankrablás tetteinek kézrekerítése körül kifejtett kiválóan szép és eredményes tevékenységükért a következő pénzbeli jutalomdíjakat adományozta:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Szekeres István cz. őrmesternek 500 K,

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Polgár Ferencz csendőr czimz. őrsvezető és *Polgár János* csendőr részére 50—50 K-t; továbbá

az 1909. évi február 11-én kelt 11,684/V-b. számú rendeletével, egy tűzvész alkalmával tanúsított buzgalomukért:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Kalina János őrmester, *Markó Kálmán* és *Kördös József* csendőrök részére 50—50 K-t; végül

az 1909. évi január hó 29-én kelt 7280/V-b. számú rendeletével, egy tűzvész alkalmával a vagyonmentés körül tanúsított buzgalmaért:

a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Csölle András őrmester részére 100 K-t.

Várakozási illetékekkel szabadságoltatott:

Bacconi György, m. kir. VII. számú csendőrkerületbeli járásörmester a megejtett felülvizsgálat alapján, mint jelenleg szolgálatképtelen 1909. évi február hó 1-étől számítandó további egy évre.

Választott lakhelye: Méréfalva.

Nyugállományba helyezettek:

1909. évi márczius hó 1-ével:

beczkói *Szombathy István*, m. kir. I. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant».

Választott lakhelye: Zágony.

Juga András, m. kir. VII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is nem alkalmas».

Választott lakhelye: Zetelaka.

Máté Elek, m. kir. VI. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is nem alkalmas».

Választott lakhely: Kisczell.

Gáli Gyula, m. kir. II. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint

«rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhelye: Baja.

Várhegyi Sándor, magyar kir. III. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési szolgálatra is nem alkalmas».

Választott lakhelye: Kalocsa.

Vikos György, m. kir. I. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhelye: Barót.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Kósa József őrsvezető, *Szűcs Annával*, 1909 febr. 21-én, Csikszentmihályon.

Bankó János csendőr cz. őrsv., *Papp Zsuzsannával*, 1906 aug. 17-én, Szilágycsehen.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Lukács Ferencz cz. őrmester, *Kolszky Juliannával*, 1909 febr. 22-én, Lugoson.

PÁLYÁZATOK.

Egy irtóki állás a körmenői kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 kor. Magyar nyelv szóban és írásban, Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a szombathelyi kir. törvényszék elnökéhez 1909 évi április hó 8-ig.

Két hivatalozgalmi állás a budapesti kir. magyar tudományegyetem gazdasági hivatalánál. Fizetés 700 korona. Megfelelő szolgálat esetén 300 koronáig terjedhető pótlék. Természetbeni lakpénz. Ruhajuttatás 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Próbaszolgálat. Kérvények a budapesti kir. magyar tudományegyetem rektori hivatalához 1909 április hó 10-ig nyújtandók be.

Egy útmeisteri állás Máramaros vármegye törvényhatóságánál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Utitartalvány 700 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi próbaszolgálat. Kérvények Máramaros vármegye alispánjához 1909 április 10-ig.

Egy hivatalozgalmi állás Kassa szab. kir. városnál. Kezdő fizetés 800 kor. Lakpénz 200 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Kassa szab. kir. város polgármesteréhez 1909 ápr. 8-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dug választékban.

Ajánljuk a 11^a jelzetű Ügyviteli szabályzat kivonata legújabb kiadását, ára 30 fillér. Honvédelmi miniszter ur ő nagyméltósága által 11.012 eln. sz. alatt elrendelt lakezimentudakozásokra való űrlapok kaphatók raktárunkon darabonként 1 fillér árban.